

Izvještaj o radu i finansijski izvjestaj Turističke organizacije opštine Bar za 2022. godinu

Turistička organizacija Bar

Email: info@bar.travel

Website: www.bar.travel

Tel: +382 (0) 30 311 633
Vladimira Rolovića 10, 85000 Bar

SADRŽAJ

UVOD	3
OSNIVANJE	3
DJELATNOST	3
ORGANI	4
PRIHODI	4
OSNOVNA SREDSTVA	4
ZAPOSLENI	5
I INFORMATIVNO PROPAGANDNA DJELATNOST	6
I a. Informativna djelatnost	6
I b. Turističko informativni birovi	6
I c. Prezentacija na internet stranici u 2022.godini	7
I d. Realizacija kampanje u štampanim medijima	8
II IZRADA PROPAGANDNOG MATERIJALA	23
III PROMOTIVNE AKTIVNOSTI	26
IV ORGANIZOVANJE MANIFESTACIJA	27
V PRAĆENJE TURISTIČKOG PROMETA I ISTRAŽIVANJE TRŽIŠTA	43
VI PROJEKTI ZA POBOLJŠANJE USLOVA BORAVKA TURISTA I PODIZANJE NIVOA KVALITETA TURISTIČKE PONUDE	50
VII INICIJATIVA, EDUKACIJA I KOORDINACIJA	59
VIII FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ	62
Zaključak	72

UVOD

Ovim dokumentom obuhvaćen je pregled svih aktivnosti TO Bar u vezi sa informativno propagandnom djelatnošću, promotivnim kampanjama, organizovanjem manifestacija, praćenju turističkog prometa, projektima za poboljšanje uslova boravka turista i podizanje nivoa kvaliteta turističke ponude, inicijativa, koordinacija i edukacija.

OSNIVANJE

Turistička organizacija opštine Bar je formirana na osnovu člana 7 Zakona o Turističkim organizacijama i člana 13 stav 1 tačka 1 i Odluke o osnivanju Turističke organizacije opštine 2004. godine, ima status pravnog lica, sa pravima i obavezama utvrđenim Zakonom, Odlukom i Statutom. Skupština ima predsjednika i 24 člana. Predsjednik Skupštine TO je predsjednik Opštine Bar.

DJELATNOST

Zadaci lokalne turističke organizacije su:

1. unaprjeđenje i promocija izvornih vrijednosti opštine Bar;
 - 1.a prikupljanje i ažuriranje podataka o turističkoj ponudi opštine Bar i njihovo objavljivanje na svojoj internet stranici;
 - 1.b učešće u realizaciji projekata za razvoj i diverzifikaciju turističke ponude;
2. stvaranje uslova za aktiviranje turističkih resursa na teritoriji opštine Bar;
3. saradnja sa pravnim licima, fizičkim licima, udruženjima i nevladinim organizacijama koje za predmet poslovanja imaju turističku i ugostiteljsku ili njoj komplementarnu djelatnost u cilju dogovaranja, utvrđivanja i sprovođenja politike razvoja turizma i poboljšanja uslova boravka turista na teritoriji opštine Bar;
4. izrada turističko-propagandnog i drugog informativnog materijala;
5. podsticanje, koordiniranje i organizovanje kulturnih, umjetničkih, zabavnih, privrednih, sportskih i drugih manifestacija, koje doprinose obogaćivanju turističke ponude;
6. pružanje informacija gostima o raspoloživim smještajnim kapacitetima u primarnim i komplementarnim ugostiteljskim objektima, ugostiteljskim objektima za pružanje usluge pripremanja i usluživanja hrane i pića i kapacitetima privatnog smještaja, kulturnim manifestacijama, događajima i drugim servisnim informacijama o turističkim uslugama;
7. pružanje informacija o radnom vremenu zdravstvenih ustanova, banaka, pošte, trgovine i drugih informacija potrebnih za boravak turista;
8. posredovanje i pružanje pomoći prilikom rezervacije i davanje informacija o smještajnim kapacitetima ako u turističkom mjestu za koje je osnovana turistička organizacija ne postoji registrovana turistička agencija;
9. dostavljanje prijave i odjave boravka u skladu sa zakonom;
10. podsticanje aktiviranja područja opštine koja nijesu ili su nedovoljno uključena u turistički promet;
11. podsticanje i organizovanje akcija usmjerenih na zaštitu i očuvanje turističkog prostora, životne sredine i kulturnog nasljeđa;
12. realizovanje programa aktivnosti boravka studijskih grupa i novinara na teritoriji svog djelovanja;
13. vođenje evidencije u cilju kontrole izdavanja i korišćenja smještajnih jedinica u vikend stanovima, u saradnji sa organima lokalne uprave i sačinjavanje izvještaja koji najmanje dvomjesečno dostavlja Ministarstvu;

14. organizovanje turističko-informativnih biroa u turističkim mjestima, za koje ocijeni potrebu;
15. prikupljanje i obrada podataka (dnevna, nedjeljna i mjeseca) o turističkom prometu (broj turista i broj noćenja) i njegovo strukturi na području opštine, kao i izrada mjesecnog izvještaja o turističkom prometu (broj turista i broj noćenja) za potrebe nadležnog organa za poslove statistike i Nacionalne turističke organizacije;
16. vođenje evidencije o naplati boravišne takse, izletničke, turističke takse i članskog doprinosa;
17. procjena neobuhvaćenog turističkog prometa na nivou opštine;
18. saradnja sa organima opštine Bar u cilju donošenja i sprovođenja lokalnih mjera za poboljšanje uslova boravka turista na teritoriji opštine;
19. saradnja sa lokalnim udruženjima i nevladinim organizacijama iz oblasti turizma i ugostiteljstva i njima komplementarnim djelatnostima;
20. saradnja sa drugim lokalnim turističkim organizacijama u Crnoj Gori;
21. sprovođenje anketa i drugih istraživanja u cilju utvrđivanja ocjene kvaliteta turističkog proizvoda na teritoriji opštine;
22. izrada izvještaja i informacija za potrebe Nacionalne turističke organizacije;
23. dostavljanje godišnjeg plana za unaprjeđenje i razvoj turizma na uvid i odobrenje Nacionalnoj turističkoj organizaciji;
24. obavljanje i drugih poslova u cilju promocije turističkog proizvoda na teritoriji opštine Bar;
25. saradnja sa istim ili sličnim organizacijama van Crne Gore.

ORGANI

Organi Turističke organizacije su:

1. Skupština - ima 25 članova,
2. Izvršni odbor - ima predsjednika i 6 članova,
3. Nadzorni odbor- ima predsjednika i 2 člana,
4. Predsjednik - dužnost Predsjednika Turističke organizacije obavlja predsjednik Opštine Bar.

Mandat organa organizacije traje 4 (četiri) godine.

PRIHODI

Organizacija ostvaruje prihode iz sljedećih izvora:

1. boravišne takse, u skladu sa posebnim zakonom;
2. članskog doprinosa;
3. turističke takse;
4. dobrovoljnih priloga (donacija)
5. kredita;
6. sredstava ostvarenih kroz strateška partnerstva i participacije;
7. iz drugih izvora, u skladu sa zakonom (prodajom suvenira, obavljanjem izdavačke djelatnosti i online - internet prodajom).

OSNOVNA SREDSTVA

Osnovna sredstva TO Bar: kompjuterska i telekomunikaciona oprema u poslovnim prostorima 6 Turističko informativnih biroa u vlasništvu TO Bar, foto arhiva, četiri putnička automobila (dvije škode fabia-e ,jedna škoda Octavia i Hyundau tucson), a sve to se konstatuje godišnjim popisima.

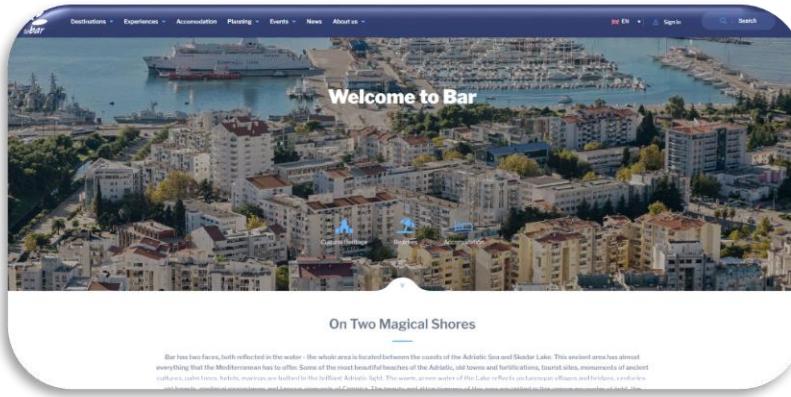
Zaposleni

Turistička organizacija Bar je za realizaciju poslova predviđenih Programom rada za 2022. godine imala 10 zaposlenih na neodređeno vrijeme i 33 zaposlenih na određeno vrijeme.

I INFORMATIVNO PROPAGANDNA DJELATNOST

I a. Informativna djelatnost

I a.1 Web portal Turističke organizacije Bar

obrada.

2. Davanje blagovremenih i tačnih informacija svim zainteresovanim stranama:

- putem e-mail – a;
- koji dolaze u prostorije biroa ili se infomišu telefonskim putem, bilo da se radi o informacijama o smještaju, cijenama, kulturno - zabavnim ili sportskim manifestacijama, redu vožnje svih prevoznih sredstava, individualnim i grupnim putovanjima i dr.

U 2022. godini finalizovana je izrada novog web portala koji će na jednostavan i moderan način pružiti sve potrebne informacije posjetiocima sajta. Novi web sajt Turističke organizacije Bar predstavljen je 15.aprila u hotelu "Sato" u Sutomoru. U susret turističkoj sezoni - sve o ponudi opštine Bar, turisti i posjetioci Bara ubuduće će, uz pomoć novog web sajta Turističke organizacije grada, moći lakše, brže i jednostavnije da dobiju sve podatke o aktivnostima, atrakcijama i svemu onome što mogu posjetiti i vidjeti tokom boravka u gradu pod Rumijom. Obuhvaćene sve oblasti interesovanja turista.

Akcent je stavljen na uvezivanju predstavnika turističke privrede, turističkih agencija, hotelijera i predstavnika privatnog smještaja sa krajnjim korisnicima. Svi podaci na jednom mjestu, pažljivo odabrani tekstovi i fotografije, učiniće da turisti koji dođu u Bar svoj odmor ne zasnivaju samo na sunčanju i kupanju, a oni koji ponudu vide na sajtu poželjeće da virtuelni doživljaj pretoče u stvarnost. Informacije o brojnim aktivnostima TO Bar, posjetioci mogu pratiti i putem društvenih mreža Facebook-a, Instagram-a i Twitter-a.

I b. Turističko informativni biroi

Turistička organizacija Bar tokom čitave godine ima otvoren TIB na Topolici, a u predsezoni otvoreno je još deset TIB-a: Sutomore dva biroa, Virpazar, Čanj, Šušanj, Dobra Voda, Utjeha, Stari Bar, Autobuska stanica i Ostros.

Rad turističko informativnih biroa je od izuzetnog značaja za poboljšanje kvaliteta usluge u

TO Bar obavlja osnovnu informativno propagandnu djelatnost, promociju svih dešavanja i atraktivnosti sa cjelokupnom ponudom na barskoj rivijeri.

Da bi se na pravi način udovoljilo svim zahtjevima TO Bar je organizovala posao u dvije grupe:

1. Prikupljanje podataka o turističkoj ponudi, raznih statističkih podataka i njihova

svim turističkim naseljima barske opštine.

U svim turističko informativnim biroima se pored elektronske prijave boravka i uplate boravišne takse, turisti mogu informisati o kompletnoj turističkoj ponudi grada. U saradnji sa Upravom policije vrši se elektronska prijava boravka turista, sa ciljem da se i na taj način poboljša registracija gostiju i naplata boravišne takse. Sa Poštom Crne Gore zaključen je Ugovor o poslovnoj saradnji koji je zaključen 2011-e godine, sve u cilju boljeg praćenja poslova platnog prometa (uplate boravišne takse). Pored informacija, u TIB-ovima turisti mogu dobiti i reklamno-propagandni materijal.

I c. Prezentacija na internet stranici u 2022.godini

U izvještajnom periodu januar - decembar 2022.godine, sajt je posjećen 42 232 puta (16% više nego u prethodnoj godini za isti period) od strane 40 264 korisnika (42% više u odnosu na isti period 2021. godine.). Tom prilikom je ukupno pregledana 133 150 strana (45% više u odnosu na 2021.), odnosno, pri svakoj posjeti pregledane su 3.8 stranice u prosjeku (53% više u odnosu na 2021).

Analitički podaci pokazuju da je prosjek zadržavanja na sajtu 2 minuta i 3 sekunde, što je za 35% više nego 2021. godine. Takođe, 10% posjetilaca se više puta vraća na sajt nego u prethodnom periodu.

Demografska struktura posjetilaca sajta pokazuje da najveći broj posjetilaca dolazi iz starosne grupe od 25-34 godine (oko 33%). Takođe je evidentirano da žene čine 65,2% posjetilaca (62,1% u 2021. godini).

U 2022.godini sajt je posjećen od strane korisnika iz 107 država (2018 - 74 države, 2019 -111 država, 2020 – 107 država, 2021 – 108 država).

Analitički podaci pokazuju da je u 2022.godini 46,5% posjetilaca posjetilo sajt nakon pretrage na nekom od pretraživača (google, yahoo, ...) što je neznatno manje nego 2021. godine (49,8%).

U 2022.godini je takođe:

- Direktnim ukucavanjem adrese bar.travel sajt posjetilo oko 35% posjetilaca, što je na većem nivou nego prethodnih godina.
- Preko linka na drugim stranicama sajt posjetilo samo 1.4% posjetilaca (2021-1,3%, 2020 – 1.8%; 2019 – 28.2%).
- Preko linka na socijalnim mrežama sajt posjetilo 16.6% posjetilaca, što je više nego u odnosu na 2021. godinu (12.8%).
- Osim naslovne stranice, najveći broj posjeta imala stranica sa novostima.
- 73,33% posjetilaca koristilo mobilne telefone (67,95% u 2021.)
- 25,12% posjetilaca koristilo PC/notebook (30.86% u 2021.)
- 1,55% posjetioca koristilo tablet prilikom posjete sajtu (1,19% u 2021.)

Sajt je zbog svog novog tehničkog rješenja i dizajna prilagodljiv svim veličinama ekrana zbog čega se bilježi veći broj posjeta sa mobilnih telefona, koji je znatno nadmašio posjete sa PC-ija. Nema posebnih slučajeva narušavanja bezbjednosti. Aktivnim bezbjednosnim mjerama i održavanjem sajta isti pokazuje veliku otpornost na pokušaje napada. Aktiviran je SSL i na novom sajtu, što značajno doprinosi bezbjednosti korisnika. Na novom sajtu instaliran je CMS (Content Management System) nove generacije, koji je značajno unaprijedio kako funkcionalni tako i prezentacioni nivo sajta. Takođe, potpuni redizajn sajta je značajno unaprijedio vizuelni identitet sajta. CMS verzija je ažurna i sve komponente sajta se redovno ažuriraju, što doprinosi bezbjednosti sajta. Bekap sajta se redovno sprovodi, na dnevnom

nivou. Tekstovi su posebno pripremljeni i ažurirani za novi sajt, za koji je osim crnogorske kreirana i engleska verzija.

I d. Realizacija kampanje u štampanim medijima

Brojne aktivnosti TO Bar su medijski ispraćene u štampanim i elektronskim medijima kako na lokalnom tako i na regionalnom nivou (Bar info, Share Montenegro, Primorski portal, Caffe Montenegro Jedro, Feral, Glas Mrkojevića, Putovanja, Pobjeda, Vijesti, Dan, Večernje novosti, Blic , National Geografic i dr.).

I e. Davanje saopštenja, intervjuja, TV reklame i dr.

Kontakti sa brojnim medijima - radio i TV stanicama iz Crne Gore i zemalja iz okruženja predstavljaju dobar način informisanja potencijalnih turista sa svim pojedinostima o našoj kompletnoj ponudi, raznim TV kućama i radio stanicama. Brojna nedeljna i dnevna direktna uključenja u programe radio i TV medija (Radio Bar, Radio televizija Crne Gore, Nova M, Mediabiro, Radio Crne Gore, TV Prva, TV Vijesti, TV 7, TV Budva, Gradska televizija, Radio Elmag i dr.) su način da se široki krug potencijalnih turista upozna sa turističkom ponudom barske opštine.

I f. Promotivni nastupi

Turistička organizacija Bar je učestvovala na većem broju sajmova turizma gdje je prezentovana turistička ponuda barske opštine. Osim navedenog ponuda se predstavila i kroz:

1. Distribuciju kompletног reklamno propagandnog materijala;
2. Brojne izjave za TV, elektronskim i štampanim medijima;
3. Direktan kontakt sa turoperatorima , turističkim agencijama i
4. Direktan kontakt sa individualnim posjetiocima.

Tabela 1. Pregled sajamskih nastupa za 12 mjeseci 2022. godine.

Trжиште	Sajamske prezentacije	Termin održavanja
Ujedinjeni Arapski Emirati	Svjetska izložba Expo 2020 – Dubai	06. februar
Češka	„Holiday World“- Prag	18.-20.mart
Srbija	ITF Beograd	24.-27. mart
Bosna i Hercegovina	„Međunarodni sajam turizma Banja Luka 2022“	08.-11. april
Izrael	B2B radionica u Tel Avivu	06. april
Makedonija, Kosovo, Albanija,	Road show 2022	05.-11.maj
Srbija i Bosna i Hercegovina	Road show 2022	09.-11.maj
Srbija	Beogradski Manifest	27.-29.maj
Turska	B2B i press konferencija	21.jun
Velika Britanija	Bird watching“Global Bird Fair“	15.-17.jul
Francuska	IFTM Top Resa 2022 - Pariz	20.-22. septembar
Srbija	Mice Forum-Beograd	19. i 20. oktobar
Velika Britanija	World travel market London	07.-09.novembar
Srbija	Sajam tur.i seoskog turizma Kragujevac	24.-26.novembar

Srbija	N.Sad i Beograd promocija Nove godine	17.-19. novembar
Španija	Barselona- sajam kongresne industrije	29.11.-01.12.2022.g.

Sajmovi na inostranom tržištu su realizovani u saradnji sa Ministarstvom ekonomskog razvoja i turizma, Nacionalnom turističkom organizacijom Crne Gore, lokalnim turističkim organizacijama i turističkom privredom.

1. U saradnji sa NTO CG, nastup je organizovan na sajmovima u: Dubai, Tel Aviv, London, Barselona B2B radionica i Beogratski manifest.
2. U saradnji sa LTO Budva, nastup je organizovan u Pragu i na Međunarodnom sajmu turizma u Banja Luci, Road show u Makedoniji i Albaniji, a u saradnji sa LTO Ulcinj organizovan je nastup u Prištini.
3. Na sajmu turizma ITF Beograd u Srbiji nastupili smo sa turističkom privredom Bara samostalno.

Na sajmovima i promocijama, brojni predstavnici turoperatora, turističkih agencija, medija, blogera, influensera i individualaca su bili u prilici da se upoznaju sa kompletном ponudom barske opštine, prirodnim i brojnim kulturno istorijskim spomenicima, smještajnim kapacitetima, kao i ponudom za aktivni odmor.

I f. 1. Promocija na Svjetskoj izložbi EXPO 2020

Promocija Crne Gore, održana je 6. februara u okviru obilježavanja Nacionalnog dana Crne Gore, na Svjetskoj izložbi EXPO 2020 u Dubaiju, u paviljonu Crne Gore.

Turistička organizacija Bar, u organizaciji Nacionalne turističke organizacije i Ministarstva ekonomskog razvoja i turizma, petominutnim filmom oduševila je turooperatore i medije iz UAE kojih je bilo čak 50.

Prisustvovali su predstavnici turoperatora, turističkih agenata, medija i influensera iz UAE, koji nisu krili oduševljenje pripremljenim video materijalom našeg grada

ali i kompletnom ponudom Crne Gore.

Svoju ponudu i atrakcije su takođe predstavile i lokalne turističke organizacije Budve, Kotora i Tivta, nakon čega je održana i poslovna radionica sa turooperatorima iz UAE u kojoj su pored Lto-a učestvovali i predstavnici turističke privrede Crne Gore: hotelskih grupa Budvanska rivijera i Montenegro Stars, hotela Regent Porto Montenegro i Hotel & Spa Stara Čaršija, turističkih agencija Rams, Trip Travel i Montenegro Tourist Service, nacionalnog avio prevoznika Air Montenegro i Skijališta Crne Gore. Promociji u Dubaiju prisustvovali su i predstavnici Privredne komore Crne Gore, Nacionalnih parkova Crne Gore, preduzeća Sveti Stefan hoteli i Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom Crne Gore.

I f. 2. "Holiday World"- Prag

Turistička organizacija Opštine Bar predstavila se na sajmu turizma "Holiday World" koji se održavao u Pragu od 18.-20.marta. Riječ je o jednom od najznačajnijih centralnoevropskih sajmova turizma koji okuplja preko 30.000 posjetilaca i profesionalaca iz turističke industrije Evrope, Afrike i Srednjeg Istoka.

Pored Turističke organizacije Bar svoju ponudu predstavljali su TO Budva koja je i nosilac ovogodišnjeg nastupa , TO Ulcinj, TO Kotor, TO Herceg Novi, TO Tivat, TO Podgorica, TO Žabljak, TO Kolašin, Nacionalna turistička organizacija Crne Gore, Air Montenegro predstavnici hotela & spa " Stara Čaršija" a na štandu su se takođe nalazilo i promotivni materijali hotela "Montenegro", "Princess", "Agape" kao i materijal kampa "Bartula". Održana je i press konferencija za novinare gdje je predstavljena aktuelna ponuda Crne Gore. Konferenciji su prisustvovali neki od od najznačajnijih čeških i slovačkih medija kao što su Pravo, novinky.cz, Česke Kormidlo, Yaht, Tema magazine i drugi. Na B2B radionici, predstavnici turističke privrede Crne Gore održali su sastanke sa oko trideset turoperatora sa ovih tržišta koji su iskazali značajno interesovanje da uvrste Crnu Goru u svoje programe putovanja za predstojeću sezonu, posebno imajući u vidu novu avio liniju ka Pragu, ali i dobru avio povezanost sa Slovačkom preko Beča. Radionici je prisustvovalo oko 30 predstavnika turoperatora među kojima su Travel Family, Fisher, Kompas, METRED, Hoška Tour, Best Reisen, Tep Tour, Travel Topinka, Viola Travel, EVENTour, Mefico, Cvok, Touristic travel Prague i dr. Posjetioci štanda informisani su o manifestacijama, turističkim atrakcijama, bogatom prirodnom i kulturno istorijskom nasleđu kao i cijenama u hotelskom i privatnom smještaju barske opštine.

I f. 3. ITF Beograd

Barska ponuda predstavljena je i na 43. sajmu turizma u Beogradu koji je trajao od 24.-27.marta. Ove godine TO Bar je nastupila samostalno i upriličila prezentaciju za sve posjetioce. Tom prilikom, ukazalo se na činjenicu da je tržište Srbije izuzetno značajno za Bar, jer 40 odsto turista koji posete našu opštinu dolaze iz te zemlje. Prilikom prezentacije turističke ponude Bara, rečeno da je tržište Srbije značajno za Bar i da su u 2021. godini gosti iz Srbije ostvarili preko 250 hiljada noćenja. Najavljen je da će se u ovoj godini održati tradicionalne manifestacije koje se uslijed pandemije koronavirusa proteklih sezona

nisu mogle održati. Istaknuto je da će predsezona započeti koncertom Željka Samardžića 09. maja ,dok je koncert Dina Merlin i Senidah predviđen za 21. maja Dan nezavisnosti Crne Gore. U okviru predstavljanja ponude, organizovana je i nagrada igra u kojoj su učesnici osvojili vrijedne nagrade.

Prestavnici turističke organizacije su prisustvovali radnom sastanku, zajedno sa direktorima ostalih LTO, na kom su imali priliku da se upoznaju sa novim tehnologijama kada je

ocjenjivanje usluga u turizmu, kao i prezentaciji barske turističke agencije "Allegra" na njihovom štandu.

Štand TO Bara posjetio je muzičar Đule Van Gog, koji je kazao da se uvijek rado vraća crnogorskom primorju, a posebno ga za Bar vezuju lijepе uspomene.

„Kao klinci smo često odlazili u Bar. Sve te dječačke uspomene i odrastanje u barskoj regiji smo ovekovečili u spotu za pesmu „Kako divno veče“, koji je sniman na potezu barske regije, a koji je radio naš drugar iz Bara, reditelj Dejan Senić. Uvijek se rado vraćamo na crnogorsku obalu, tamo su nam prijatelji, drugari iz djetinjstva. Tamo odlazimo i kada ne sviramo“, kazao je pjevač.

I f. 4. Međunarodni sajam turizma Banja Luka 2022

Turistička organizacija Opštine Bar predstavljala se na sajmu turizma "Banja Luka 2022" koji se održavao od 08.-10. aprila u prostoru tržnog centra "Delta Planet". Riječ je o II Međunarodnom sajmu turizma "Banja Luka 2022". Sajmu su takođe učestvovali i LTO Budva, Ulcinj, Tivat, Herceg Novi i Nikšić.

Tokom sajma distribuiran je raznovrsni promotivni materijal o našoj opštini, dok je veliko interesovanje iskazano za privatni i hotelski smještaj. Osim navedenog, interesovanja je bilo i za aktivni odmor, kanjone, pješačke staze. Posjetiocima ovog sajma pružena je i informacija o ublaženim Covid mjerama i shodno aktuelnim olakšicama iskazali su veliko interesovanje za posjetu našem gradu.

Na našem štandu predstavili su se Hotel resort "Ruža Vjetrova", koji su u sklopu svoje ponude posjetiocima dali sajamski popust od 10 % i Hotel Resort "Pear Beach" iz Čanja. Banjalučani su iskazali veliko interesovanje da svoj ljetnji odmor provedu na Barskoj rivijeri.

I f. 5. "Road show 2022" na tržištima Makedonije, Kosova i Albanije

U okviru kampanje „Road show 2022“ TO Bar je sa NTO i LTO Ulcinja, Budve, Tivta, Podgorice, Kotora i Cetinja predstavila ponude za predstojeću ljetnju turističku sezonom u Prištini, Skoplju, Ohridu i Tirani. TO Bar je 5.maja predstavljala turističku ponudu na sajmu u sportskom tržnom centru TC "Pallati i rinise", "City Centre of Prishtina", gdje se održavao sajam i narednog dana, 6.maja. Sajam je svečano otvorio gradonačelnik Prištine Perparim Rama, dok je pozdravnu riječ imao i direktor TO Ulcinja. Događaj su ispratili najznačajnijih medija tog područja.

Nakon predstavljanja ponude u Prištini uslijedila je i promocija u Skoplju, 8.maja, čiji je organizator bila TO Budva. U glavnom gradu Makedonije upriličen je susret crnogorskih turističkih poslenika sa predstavnicima medija u hotelu „Tim's“. Svi prisutni su upoznali medije sa ponudom i predstavili svoje gradove, gdje je i TO Bar predstavila svoju destinaciju. Predstavnici LTO su poželjeli srdačnu dobrodošlicu potencijalnim turistima sa ovog tržišta. Ni na ovoj prezentaciji nije izostalo prisustvo medija: ohridnet.mk, ohridnews.mk, emagazin.mk, biznisvesti.mk, denar.mk, radar.mk, o

pservor.mk, mia.mk, bankometar.mk, makpress.mk, ekran.mk, skopje24.com.mk, faktor.mk, tocka.com.mk, ohridpress.com.mk. Promotivni događaj sa bogatim programom za djecu je istog dana održan u tržnom centru „Eastgate mall“.

U organizaciji TO Budve, organizovan je i sajam na otvorenom 9.maja u Ohridu, na gradskom trgu „Pešte“ gdje je bio organizovan orkestar, kao i pokloni za djecu i ostali propagandni materijal. Građani Skoplja i Ohrida pokazali su izuzetno interesovanje za posjetu gradu Baru.

U organizaciji NTO 11.maja, održan je promotivni događaj u Tirani, na trgu Skenderbeg, gdje je nastupio folklorni ansambl sa crnogorskim igramama i pjesmama, a koji je ispratila i televizija „RTCG“, kao i mnogi mediji sa područja Albanije.

If. 6. “Road show 2022” na tržištu Srbije i Bosne i Hercegovine

Turistička organizacija Bar, zajedno sa NTO Crne Gore, LTO Herceg Novog, Kotora, Budve i Tivta, otpočela je promociju u Srbiji i to u Kraljevu, Kragujevcu i Nišu.

Počevši sa promocijom u Kraljevu, sredinom juna očekuje se direktna avio linija na relaciji Kraljevo-Tivat.

Organizovan je radni sastanak za predstavnike medija i agencija iz ovog regionala i to: TV Kraljevo, TV Melos, portali Krug, Kraljevo online, Kraljevski magazin, thefilter.media, Radio Kraljevo i Radio Melos. U okviru ove promocije upriličen je i nastup crnogorskog muzičara Niggora-a.

Nakon Kraljeva, turistička ponuda Bara predstavljena je i u Kragujevcu, uz prisustvo predstavnika turističkih agencija i medija. RTV Kragujevac ispratila je ovaj dogadjaj, a portal “Dešavanja u našem gradu” koji broji desetine hiljada pratilaca, objavio je članak.

Dogadjaju su prisustvovali član Gradskog vijeća za privredu grada Kragujevca - Radomir Erić, pomoćnik gradonačelnika Boris Kovačević kao i direktor TO Kragujevac Bojan Pavlović.

Tokom oba dana road show-a podijeljen je propagandni materijal naše opštine kao i turističke privrede, organizovana je i nagradna igra u kojoj su dobitnici nagradjeni ljetovanjima na barskoj rivijeri.

U želji da se Bar promoviše kao idealna destinacija za organizovanje aktivnosti, a ne samo kao destinacija za uživanje u kupanju i sunčanju posjetioci bili su u prilici da uživaju u novom spotu aktivnog odmora.

TO Bar predstavila ponudu grada kroz kampanju Road show u Banja Luci

U okviru regionalne road show kampanje, koja ima za cilj promociju turističke ponude destinacije, Turistička organizacija Bar je predstavila turističke potencijale, kulturu i tradiciju gradu Banja Luci.

U saradnji sa Turističkom organizacijom Tivat, koja je i organizator događaja, Nacionalnom turističkom organizacijom Crne Gore i lokalnim turističkim organizacijama Budve, Kotora i Herceg Novog, na glavnom gradskom trgu, organizovana je dnevna promocija za posjetioce. Svi zainteresovani su imali priliku da se upoznaju sa novitetima u ovoj sezoni, smještajnim kapacitetima, manifestacijama i aktivnostima koje ih očekuju ovog ljeta u našoj opštini.

Istog dana Turistička organizacija Tivat upriličila je druženje sa predstavnicima agencija, medijima kao i čelnicima Gradske uprave, a tom prilikom je organizovana i nagradna igra.

I f. 7. "Beogradski manifest"

Nastavljena je promocija na tržištu Srbije učešćem na Beogradskom manifestu.

Beogradski manifest – festival manifestacija, destinacija i degustacija održava se nakon dvije godine pauze od 27. do 29. maja na novoj atraktivnoj lokaciji - Sava promenadi. Na izložbenom prostoru Nacionalne turističke organizacije Crne Gore svoju ponudu, osim TO Bara, predstavljaju i lokalne turističke organizacije Budve, Kotora, Tivta, Herceg Novog, Podgorice, Nikšića, Cetinja i Kolašina kao i strateški partneri NTO CG, naša avio-kompanija AIR Montenegro i turistička agencija Gold Travel.

Otvaranje Beogradskog Manifesta bilo je propraćeno od strane mnogobrojnih medija iz Srbije, prilikom kojih su pozvani da svi ljubitelji dvije čarobne obale budu naši gosti ovog ljeta gdje će ih dočekati raznovrstan sadržaj za sve generacije.

Veliko interesovanje turista iz Srbije obilježili su početak promocije Crne Gore na ovoj manifestaciji. Građani Srbije koji su posjetili crnogorski štand posebno su bili zainteresovani za novitete u ponudi za predstojeću sezonu, cijene u destinaciji, ponude plaža i kulturno zabavne manifestacije koje će se održati tokom ljetnjih mjeseci.

Izložbeni prostor Crne Gore na Beogradskom Manifestu, u društvu ministra ekonomskog razvoja i turizma Gorana Đurovića i državnog sekretara Damira Davidovića, posjetile su pomoćnica ministarke trgovine, turizma i telekomunikacija Srbije, Jelena Milenković Orlić, otpravnica poslova u Ambasadi Crne Gore u Beogradu, Ana Ražnatović i direktorka Turističke organizacije Srbije Marija Labović koja je tom prilikom istakla da Crna Gora bilježi zapažene rezultate na ovom festivalu.

Posjetioci su imali priliku da uživaju u nastupu folklornog ansambla "Jedinstvo" iz Bara koji im je kroz muziku i ples dočarao kulturu i istoriju našeg podneblja, a dio zabavnog programa tokom ovog dana bio je i DJ nastup popularnog crnogorskog izvođača Igora Lazića Niggora i Tropski bar. Promocija se nastavila u večernjim časovima uz koncert Željka Vasića.

I f. 8. B2B i press konferencija u Istanбуlu

U organizaciji Turističke organizacije Glavnog grada Podgorice i LTO Bar-a, Budve i Tivta, a uz podršku Ambasade Crne Gore u Turskoj, prezentovana je turistička ponude Crne Gore u Istanбуlu.

Turistička organizacija Bar, medijima i turooperatorima, predstavila je ponudu aktivnog odmora najnovijim spotom, a po čemu je Bar jedinstven a TO Bar nastoji da po tome bude i prepoznatljiv.

Prilikom predstavljanja kulturnih i prirodnih bogatstava naše opštine istaklo se nadamo velikom broju dolazaka gostiju sa ovog tržišta.

Promociji koja je organizovana u hotelu The Ritz Carlton prisustvovalo je 34 predstavnika najeminentnijih turskih medija, dok je na prezentaciji i B2B radionici učestvovalo 102 predstavnika turske turističke privrede.

Turistička organizacija Bar će nastojati da svoju ponudu predstavlja na najbolji mogući način i da otvori što više novih tržišta na zadovoljstvo turističke privrede i svih pojedinaca grada pod Rumijom.

I f. 9. Bird watching sajam “Global Bird Fair” u Velikoj Britaniji

Uz podršku Nacionalne turističke organizacije Crne Gore Turističke organizacije Bara, Podgorice i Tivta, Javnog preduzeća za upravljanje Morskim dobrom i u saradnji sa turističkom agencijom Monticola, koju je osnovao Centar za zaštitu i proučavanje ptica, predstavili su ponudu Crne Gore kao izuzetne nove birdwatching destinacije na sajmu Global Birdfair koji je održan u Oakham-u (Velika Britanija) u periodu od 15. do 17.jula. Ovaj sajam je najveći događaj te vrste i okuplja izlagače i ljubitelje posmatranja ptica iz svih krajeva svijeta. Veliki broj posjetilaca obišao je štand Crne Gore, gdje su imali prilike da dobiju više informacija o turama koje organizuje agencija Monticola, ponudi Tivatskih Solila, Nacionalnog parka Skadarsko jezero i ostalim lokalitetima

interesantnim za ovu ciljnu grupu turista, a ornitolog Monticole je upoznao posjetioce i sa vrstama ptica koje je moguće posmatrati Crnoj Gori. U razgovoru sa posjetiocima saznali smo da su neki od njih već bukirali odmor u Crnoj Gori u postsezoni 2022.g.

Pored brojnih štandova birdwatching destinacija, proizvođača optičke i foto opreme, za posjetioce sajma bila su organizovana i brojna predavanja, panel diskusije, umjetničke izložbe i razgovori na temu zaštite biodiverziteta.

Prema poslednjim istraživanjima birdwatching turizam je rastuća tržišna niša i Evropljani postaju sve više zainteresovani za ovaj vid turizma. Velika Britanija je najveće tržište za ovu vrstu turizma, a slijede Holandija i Njemačka. Ljubitelji posmatranja ptica su obično dobro obrazovani, relativno imućni i veoma zainteresovani za zaštitu prirode. Oni često putuju i sami, a u destinaciji se zadržavaju duže od običnih turista. Ovoj ciljnoj grupi je izuzetno važna sigurnost, pristupačnost lokaliteta i destinacije, stručni vodiči, kao i održivost destinacije. Odlučujući faktori pri odabiru destinacije za promatranje ptica su dostupnost i raznolikost ptičjeg svijeta, kao i prisutnost određenih grupa ptica ili endemske vrsta. Sezonske migracije ptica takođe igraju važnu ulogu u odabiru destinacije, pa je ovaj segment turizma izuzetno važan radi proširenja turističke sezone, imajući u vidu da ptice migriraju tokom jeseni i proljeća.

I f. 10. Beogradski Turistički & Mice Forum

Turistička organizacija Beograda, CERTUS i Turistička Prizma i ove godine, uspješno su organizovali Beogradski Turistički & Mice Forum.

Preko 120 učesnika i gostiju iz regionala medju kojima je i TO Bar, imali su priliku da upoznaju prijestonicu Srbije, razmijene iskustva, kao i da steknu nova znanja na temu "Otvoreni Balkan" i iz oblasti kongresne industrije.

VD direktora TO Bar, istakao je da je ovo svojevrsna prilika da počevši od regionala Bar bude prepoznat kao MICE destinacija, imajući u vidu da se otvaraju nove mogućnosti za ovu vrstu turizma u našoj opštini, kako bi se u budućnosti mogli predstaviti u Evropi i šire.

I f. 11. "IFTM Top Resa 2022" u Parizu

Turistička organizacija Barske opštine je prezentovala turističku ponudu barske opštine na sajmu turizma "IFTM Top Resa 2022" koji se održava u Parizu od 20 do 22. Septembra. Prvog dana je održano više sastanaka sa turoperatorima, kojom prilikom su upoznati sa turističkom ponudom opštine Bar uključujući sva turistička mesta, kulturno istorijsko nasljeđe, gastronomsku ponudu, brojne manifestacije. Narednog dana sajma predstavnici TO Bar su održali brojne sastanke sa turooperatorima, takođe svoju ponudu je predstavila i turistička privreda iz Crne Gore: "Stara čaršija hotel & spa", "Montenegro stars", Budvanska rivijera i naš nacionalni avio prevoznik "AIR Montenegro". Na sajmu su podijeljene nagrade barskih hotela i to: Kalamper Hotel & Spa, Ruža Vjetrova – Wind Rose Hotel Resort, Hotel Sato i Hotel Princess. Sajam "IFTM Top Resa" je jedna od najznačajnijih B2B

berzi u Francuskoj i ove godine je okupila veliki broj izlagачa i posjetilaca, prema riječima organizatora više od 200 destinacija, 1700 brendova, 34000 profesionalaca iz oblasti turizma sa više od 150 najavljenih konferencija i događaja. Ovaj događaj predstavlja dobru platformu za uspostavljanje saradnje sa novim ali i za obnavljanje starih kontakata.

I f. 12. World Travel Market London

Tradicionalno i ove godine Turistička organizacija Bar predstavlja svoje turističke potencijale, aktivni odmor, ponudu smještajnih kapaciteta i sve prirodne ljepote opštine izmedju čarobnih obala na 43. Sajmu turizma WTM-u (World Travel Market) koji se održao od 7.-9. novembra u Londonu.

Prvog dana sajma, upriličen je veliki broj sastanaka sa turooperatorima, influenserima i medijima sa ovog tržišta koji nijesu krili oduševljenje ponudom aktivnog odmora, a kojom Bar želi da se u budućnosti predstavlja, koristeći sve resurse koje naša opština posjeduje za razvoj istog.

Novina je da je avio kompanija Jet2.com i turoperator Jet2holidays za narednu sezonu najavila uvodjenje letova iz Mančestera za Tivat, dva puta nedeljno u periodu od 1. maja do 30. oktobra, što će uz postojeću cjelogodišnju liniju Ryanair-a kao i sezonske linije easyJet-a i Wizzair-a, dodatno unaprijediti povezanost sa ovim veoma značajnim tržištem.

Delegaciju Crne Gore predvodi ministar ekonomskog razvoja i turizma Goran Đurović koji se na štandu Crne Gore sastao sa ministrom turizma Saudijske Arabije – Ahmed bin al – Khateebom, koji je iskazao veliko zadovoljstvo predstavljanjem Crne Gore na ovom sajmu.

Osim Turističke organizacije Bar, svoju ponudu su predstavile lokalne turističke organizacije Budve, Kotora, Podgorice i Nacionalna turistička organizacija Crne Gore. Takodje, nacionalna avio kompanija Air Montenegro, Aerodromi Crne Gore, HTP Budvanska Rivijera i Montenegro Stars, hoteli Chedi Lustica Bay, Blue Kotor Bay, Vila Geba, kao i turističke agencije Gold Travel, Montenegro Tourist Service, Venn tour i Talas M činili su ovogodišnju ponudu štanda Crne Gore više nego atraktivnom svim posjetiocima najveće svjetske turističke berze u Evropi.

If 13. Međunarodni sajam turizma i seoskog turizma u Kragujevcu

Turistička organizacija Bar je u saradnji sa LTO Budva, Herceg Novi, Nikšić i Žabljak predstavila svoje turističke potencijale, kulturu i tradiciju na 13. međunarodnom sajmu turizma i seoskog turizma u Kragujevcu u periodu od 24 – 26.11.2022.godine.

U saradnji sa Turističkom organizacijom Budva, koja je i nosioc samog događaja i lokalnim turističkim organizacijama, Herceg Novi, Nikšić i Žabljak, TO Bar promovisala je predstojeće zimske aktivnosti. u hali "Šumadija Sajam". Organizovana je dnevna promocija za posjetioce. Svi zainteresovani posjetiocci su imali priliku da se upoznaju sa novitetima u zimskoj sezoni, smještajnim kapacitetima, novogodišnjim dočecima i manifestacijama, kao i aktivnostima koje ih očekuju ove zime u našoj Opštini.

Posebnu pažnju posjetilaca privukao je novogodišnji program kao i pitanja vezana za manifestacije u toku godine i ljetne sezone 2023.

Na sajmu su svoju ponudu predstavile brojne nacionalne, regionalne i lokalne turističke organizacije iz Srbije, Bosne i Hercegovine i Sjeverne Makedonije. Organizovana su stručna predavanja za turističke radnike i izlagače kao i mnogobrojne promocije kao i prateći zabavni program.

Nastup na sajmu u Kragujevcu je bio dobra prilika za promociju novogodišnjeg programa, ali isto tako i za uspostavljenje i održavanje kontakata sa partnerima na ovom tržištu.

I f. 14. Promocija Novogodišnje ponude u Beogradu i Novom Sadu

Turistička organizacija Bar u saradnji sa Nacionalnom turističkom organizacijom Crne Gore i lokalnim turističkim organizacijama, na tržištu Srbije, predstavlja ponudu za novogodišnje praznike i zimsku sezonu.

Promocija Nove godine počela je prezentacijom koja se održala u hotelu „Hilton“ u Beogradu.

Brojni predstavnici medija i turističkih agencija su imali prilike da se upoznaju sa ponudom koju je Turistička organizacija Bar pripremila za predstojeću sezonu i novogodišnje praznike.

Događaju je prisustvovao i Zvonimir Đukić Đule (Van Gog) koji će 01.01.2023. nastupiti na barskom trgu, dan nakon dočeka Nove godine na kojem će pjevati Sara Jo i grupa Rock ko fol.

Promocija se nastavila na Međunarodnom sajmu turizma u Novom Sadu koji se održava od 17. do 19. novembra.

Pored brojnih zvanica i predstavnika medija, na štandu je prisustvovao i ministar ekonomskog razvoja i turizma u Vladi Crne Gore gospodin Goran Đurović.

I f. 15. Sajam kongresne industrije IBTM 2022 - Barselona

Turistička organizacija Bar je zajedno sa Nacionalnom turističkom organizacijom Crne Gore, lokalnim turističkim organizacijama Budve i Kotora nastupila na specijalizovanom sajmu za poslovna putovanja, odnosno događaje iz oblasti MICE turizma (sastanci, motivaciona putovanja, konferencije i događaji) u Barseloni.

Na sajmu su nastupili brojni hoteli, rizorti i turističke agencije iz Crne Gore. Sajam se održava u periodu od 29. novembra do 1. decembra i okupio je oko 15 000 profesionalaca i organizatora događaja, uključujući

kongresne biroe, hotele, avio kompanije, DMC, PCO, specijaliste za event menadžment, iz više od 100 zemalja svijeta.

Predstavnici TO Bar su održali niz radnih sastanaka i prezentovali ponude koju posjedujemo u segmetu MICE turizma, a u okviru koje su predstavljeni hoteli: Princess, Kalamper, Sato, Sea fort, Stara carsija i rizort Pearl beach, kao i turisticke resurse koje posjeduje barska opština.

Na sajmu je takođe organizovan edukativni program koji sadrži širok spektar inovativnih, kreativnih i najsavremenijih radionica koje vode vodeći stručnjaci u MICE industriji.

Sajam nudi priliku za dodatnu edukaciju koja se odnosi na ključne trendove u ovoj oblasti, inovacijama, tehnologijom i iskustvima profesionalaca, što predstavlja višestruku vrijednost učešća na ovakvoj vrsti događaja.

I g Studijske grupe novinara

I g. 1. Posjeta filmskih producenata sa tržišta regiona

Turistička organizacija Bar je u saradnji sa Opštinom Bar, Kulturnim centrom i NP Skadarsko jezero ugostila ekipu filmskih producenata sa tržišta regiona koji su u našoj opštini boravili od 8.- 10. aprila. Cilj ove studijske posjete bio je upoznavanje sa prirodnim i kulturnim bogatstvima Bara sa namjerom snimanja kadrova naše opštine i prikazivanje istih u filmskoj industriji. Zajedno sa predstavnicima TO Bar obišli su kulturno nasljeđe u Starom Baru, Staru maslinu, a upriličeno je i krstarenje Skadarskim jezerom. Gosti su bili u prilici da uživaju i u tradicionalnim specijalitetima barske kuhinje.

I g. 2. Posjeta urednici National Geographic Traveller (UK)

Turistička organizacija Bar zajedno sa NTO Crne Gore, je 6.maja organizovala studijsku posjetu naše opštine za gospodiju Sarah Barrell, urednicu National Geographic Traveller (UK) magazina. Ovom prilikom organizovano je krstarenje Skadarskim jezerom i degustacija lokalnih proizvoda, vina, kao i specijaliteta tradicionalne kuhinje ovog područja na tvrdjavi Besac. Nakon toga uslijedio je obilazak panoramske rute "Izmedju dvije čarobne obale", posjeta Starom Baru i Staroj maslini. Gospođa Barrell je u okviru ove posjete prikupljala potrebne informacije za specijalni editorijal u kom će se Crna Gora naći kao dobitnik prestižnog priznanja "Best of the world 2021".

Turistička organizacija Bar u kontinuitetu radi na promociji opštine Bar kroz organizaciju studijskih posjeta od strane eminentnih stručnjaka iz oblasti turizma ali i svih zaljubljenika u

prirodne ljepote dvije čarobne obale, a koji su od uticaja kada je porast broja turista i promovisanje naše opštine u pitanju.

I g. 3. Posjeta predstavnika medija iz Poljske

Turistička organizacija Bar je 20. maja u saradnji sa NTO Crne Gore, dočekala predstavnike medija iz Poljske. Imajući u vidu značaj ovog tržišta za naš grad, TO Bar je osmisnila poseban program za ovu posjetu koja se ogleda u obilasku Starog Bara, pješačkoj turi kroz maslinjak Džidžarin kao i radnom ručku na Bartuli u cilju upoznavanja zaledja našeg grada. Poljski predstavnici medija itekako dobro poznaju našu morsku obalu, a ovom prilikom doživjeli su djelić atmosfere aktivnog odmora uz pratnju vodiča ali i nezaobilaznog upoznavanja sa najvećim kulturno-istorijskim spomenikom našeg grada. Na turi bilo je 10 predstavnika medija i to: Gazeta.pl, wp.pl, Rynek Turystyczny & Magazyn Świat, Wiadomości Turystyczne, Magazyn.wakacje.pl, Wasza Turystyka, NowaTurystyka.pl, Interia.pl, Onet.pl kao i National Geographic Traveler.

Turistička organizacija Bar ovom prilikom je pozvala i predstavnike barske turističke privrede koji najviše posluju na ovom tržištu. Ova posjeta je od izuzetnog značaja za našu opštinu, posebno zbog kategorija smještajnih kapaciteta i cjenovne politike koju posjeduje naš grad, a koja odgovara standardu i profilu turista iz Poljske.

I g. 4. Posjeta predstavnika medija iz Slovenije

U saradnji sa Nacionalnom turističkom organizacijom opština Bar su posjetili mediji iz Slovenije. Ovom prilikom Bar su posjetili predstavnici medija iz Slovenije, među kojima su bili: Večer mediji d.o.o, Reporter, Siol.net, Primorske novine.

Predstavnicima medija je predstavljeno prirodno i kulturno- istorijsko nasljeđe grada "Između dvije čarobne obale", i to: Stari Bar, Stara Maslina i Virpazar. Tokom posete u Virpazaru upriličeno je i krstarenje Skadarskim jezerom i posjeta lokalnoj vinariji u selu Godinje. Zatim se upriličena posjeta Starom Baru, Staroj maslini i kampu "Olive Garden Camp" u Bartuli.

I g. 5 Posjeta predstavnika italijanskih medija Marko Polo/Alma TV

Turistička organizacija Bar je u saradnji sa NTO CG ugostila predstavnike jednog od najstarijih italijanskih medija Marko Polo/Alma TV koji su bili u studijskoj posjeti Crnoj Gori u periodu od 5.-12.juna. Posjeta u Baru je organizovana 9.juna i tom prilikom su pored najznačajnijeg kulturnog dobra Starog grada Bara i Stare masline, obišli kanjone Vruća rijeka i Rikavac, vidjeli fascinantne vodopade i uz šetnju osjetili

ljepote prirode tog dijela barske opštine. U mjestu Bartula su se upoznali sa ponudom privatnog gospodarstva i specijalitetima lokalne kuhinje. Gosti su bili odušeljeni prirodnim ljepotama, kulturnim bogatstvom i lokalnom gastronomijom. Ova posjeta je realizovana u saradnji sa Kulturnim centrom koji je obezbijedio besplatne ulaznice.

I g. 6. Posjeta međunarodne organizacije Mensa International

Turistička organizacija Bar u saradnji sa Opštinom Bar, predstavila je dio turističke ponude grada Bara međunarodnoj organizaciji „Mensa International“. „Mensa International“ je međunarodna organizacija koja okuplja visoko-natprosječno inteligentne ljude iz cijelog svijeta, čiji su osnivači Australijanac Roland Berrill i Englez Lancelot Ware. U sklopu gore navedene organizacije, TO Bar je imala priliku ugostiti posjetioce natprosječne inteligencije iz

Tajvana, Japana, Malezije, Singapura, Kanade i SAD.

Posjetioci su imali priliku da posjete Staru Maslinu i sa velikom pažnjom slušati legendu o njoj. Interesovanje za Staru Maslinu iz godine u godinu je sve veće i svake godine je posjećuje veliki broj turista iz cijelog svijeta.

Nakon posjete Staroj Maslini, TO Bar je po želji posjetioca iz organizacije „Mensa International“ organizovala posjetu Starom Baru za koji se vjeruje da je jedno od najstarijih naseljenih mjesta u Crnoj Gori i grad sa dugom i burnom istorijom, koju su posjetioci imali priliku slušati prošetavši stazama Starog grada Bara.

I g. 7. Posjeta predstavnika medija i turoperatora iz Francuske

U organizaciji Nacionalne turističke organizacije, TO Bar je bila domaćin turooperatorima i predstavnicima medija iz Francuske. Riječ je o predstavnicima pet eminentnih francuskih medija: "Libération"; "L'Officiel"; "Femme Actuelle"; "Paulette Magazine"; "BIBA", kao i predstavnicima turooperatora: Voyage Prive, Mondoramas, Esprit de voyages i La Route des Voyages.

U okviru ove studijske posjete upriličeno je krstarenje Skadarskim jezerom, posjeta "Vinariji Djuković", gdje su bili u prilici da degustiraju specijalitete tradicionalne kuhinje kao i da degustiraju vrhunska vina.

Nakon toga, uslijedila je posjeta Starom Baru kao i boravak u hotelu "Stara Čaršija Hotel & Spa".

Veoma su zadovoljni gostoprimstvom kao i odnosom cijena i kvaliteta naših usluga.

I g.8. Posjeta eksperta u oblasti turizma Roberta Dee iz Velike Britanije

Turistička organizacija Bar je u saradnji sa Nacionalnom turističkom organizacijom Crne Gore ugostila Roberta Dee, koji je boravio u Crnoj Gori od 21. – 25.11.2022. godine. Robert Dee je expert iz oblasti turizma, koji je dugi niz godina radio na visokim pozicijama u turističkoj industriji. Prepoznat je po svojoj ulozi bivšeg predsjednika dobavljača članica Evropske turističke asocijacije (ETOA), koja se bavi zastupanjem interesa prevoznika, hotela, turističkih atrakcija i dobavljača tehnologije u njenom izvršnom odboru. Pored svog konsultantskog i zastupničkog posla, on je suosnivač New Deal Europe-a, kompanije sa misijom da usmjeri više turističkog poslovanja na Balkan i podrži turistička preduzeća u ovom regionu Evrope koji se brzo razvija.

Robert je bio direktor globalne prodaje u leisure sektoru u kompaniji Radisson Hotels, jednoj od 10 najboljih hotelskih kompanija u svijetu, koja je fokusirana na prodaju ključnim klijentima na tržištima engleskog govornog područja, kao i u Južnoj Americi i jugoistočnoj Aziji. Prije toga je bio na čelu tima za ugovaranje hotela u GTA-u, gdje je u kratkom roku postao vodeći operater za dolazne usluge u Evropi. Pored toga, radio je za vodećeg turoperatora na tržištu UK, ICT (Independent Coach Travel).

Cilj njegove posjete je da se sto kvalitetnije upozna sa turistickom ponudom Crne Gore, kako bi crnogorsku turističku ponudu predstavio na konferenciji USTOA u Teksasu, zainteresovanim američkim i kanadskim turooperatorima.

U okviru posjete barskoj opštini, imao je priliku da se upozna sa najznačajnijim kulturnim dobrom, Starim Barom, da okusi gastronomsku ponudu našeg podneblja i ujedno izvrši "site

inspection” hotela “Stara čaršija”. Gospodin Dee je otiašao iz Bara sa lijepim utiscima i njavio ponovni dolazak, kao i sigurnu preporuku našeg grada u okviru organizacije studijskih posjeta Crnoj Gori i ostalih vidova promotivnih aktivnosti koje će obavljati u narednom periodu. Kulturni centar je obezbijedio besplatne ulaznice, dok je TO Bar poklonila reklamno propagadni materijal.

I g. 9. Posjeta predstavnika medija iz Španije i snimanje emisije “Senderos del mundo” TVE 2

TO Bar, je u nizu studijskih posjeta, imala čast da bude domaćin, jednom neuobičajenom timu snimatelja španske televizije TVE.

Naime, riječ je o emisiji “Senderos del mundo”, čiji je glavni protagonist Huan Frutos, novinarom i producentom, a cijela grupa od 5 članova putuje kamperom.

Pored brojnih mjesta koje su obišli u svojoj zemlji, snimali su i u Njemačkoj, Austriji, Švajcarskoj i mnogim drugim svjetskim destinacijama. Crna Gora svojom netaknutom prirodom im je privukla pažnju kao idealna lokacija za snimanje ovakvog koncepta emisije.

TO Bar, je osimislila itinerer na način što je Huana odvela u obilazak Stare Masline, zatim u posjetu Goranu Banoviću koji je proizvodjač rukotvorina od maslinovog drveta “Bana Creations”, gdje su imali priliku da vide njegovu radionicu i na licu mjesta rade nesvakidašnji intervju sa našim izuzetnim i svestranim sugradjaninom na engleskom jeziku.

Uslijedila je duga vožnja panoramskom rutom “Izmedju dvije čarobne obale” odakle su okom kamere uhvaćeni najljepši mogući kadrovi Skadarskog jezera. Ekipa nije krila oduševljenje prizorom sa vidikovaca, kestenovom šumom, ali hranom koju su pripremili srdačni domaćini iz Eco resorta “Cermeniza“.

Turistička organizacija Bar će se truditi da svoju ponudu i u narednoj godini promoviše na svim platformama, digitalnim i TV kanalima, raznovrsnim konceptima promocije u cilju informisanja svjetske javnosti o ljepotama koja naše čarobne obale nesumnjivo posjeduju. Od prve sezone, emitovane 2019. na TVE 2, serija “Senderos del mundo” je imala izuzetno veliku gledanost te se nadamo da će i ova epizoda iz Crne Gore ostaviti dobar utisak na gledaće.

II IZRADA PROPAGANDNOG MATERIJALA

II a. Reprint karte Crne Gore i mape grada

Turistička organizacija Bar je prateći interesovanja i potrebe turista odradila reprint karte Crne Gore i mape grada na kojoj se pored ulica, parkinga, zgrada i značajnih objekata piktogramima su prikazani Stari grad, Stara maslina, dvorac kralja Nikole i ostale turističke znamenitosti.

II b. Reprint opšteg destinacijskog kataloga

Turistička organizacija Bar je odradila reprint opšteg destinacijskog kataloga »Dobrodošli na dvije čarobne obale“ koji je štampan u 3 jezičke varijante i to: crnogorsko-engleski, rusko-francuski i njemačko-italijanski. U katalogu je predstavljena objedinjena turistička ponuda barske opštine, atrakcije, legende, kao i ponuda aktivnog odmora.

II c. Brošura - Vinarije Bara

Turistička organizacija Bar izradila brošuru sa svim informacijama koje se tiču vinskih podruma lokalnih proizvodjača.

U brošuri se nalaze svi vinski podrumi sa područja barske opštine, u najvećem broju iz Crmnice, najpoznatijeg vinskog regiona Crne Gore - kolijevke vinogradarstva. U doba ilirske države na tlu današnje Crne Gore, vinova loza se gajila na obalama Skadarskog jezera.

TO Bar kontinuirano radi na promociji vinskih puteva, na svim sajmovima i promocijama turizma na kojima participira, a sve u cilju afirmacije lokalnih proizvodjača vina i sorte Crmnički vranac kao jednog brenda.

II d. Mapa za pješačenje / planinarenje – Hiking between two magical shores

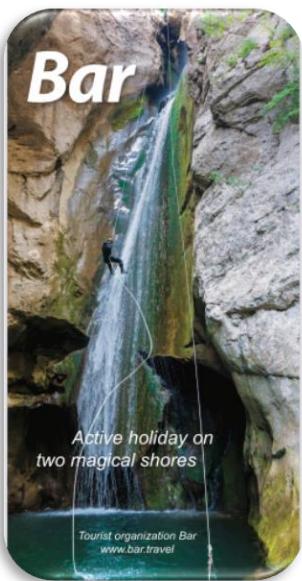
Vodeći se potrebama turista koji uživaju u prirodnim ljepotama naše opštine, izradila je planinarsku mapu.

Mapa, na engleskom jeziku, sa svim potrebnim informacijama i objašnjenjima, oznakama i preporukama, doprinijeće kvalitetnijem boravku korisnicima naših pješačkih/planinarskih staza.

Podsjećanje radi, TO Bar je takođe markirala 160km planinarskih staza, te je ova mapa upotpunila ponudu ove vrste aktivnog odmora.

Mapu je moguće preuzeti i u pdf formatu na našem web sajtu: www.bar.travel. Cilj ovakvih projekata je njegovanje zdravih stilova života kroz promociju prirodnih bogatstava naših čarobnih obala.

II e. Brošura aktivnog odmora – Active holiday on two magical shores

Promocija barskog zaledja nastavljena je izradom brošure aktivnog odmora "Active holiday on two magical shores" na engleskom jeziku. Ovo je brošura od izuzetne važnosti kada je kvalitet boravka turista koji su zaljubljenici prirodnih ljepota Bara, barskog zaledja, kao i outdoor aktivnosti koje je moguće organizovati i doživjeti na našim čarobnim obalama, u pitanju.

Brošura je podijeljena po aktivnostima, od najaktuelnijih do onih manje poznatih čak i lokalnom stanovništvu, te su deskriptivnim sadržajem i fotografijama opisana krstarenja Skadarskim jezerom, Bird-watching, pješačenje i obilazak panoramske rute, kajakarenje, jedrenje, kanjoning i još mnogo toga.

"Active holiday on two magical shores" samo je nastavak aktivnosti koje je TO Bar preuzela kada je afirmacija aktivnog odmora i barskog zaledja u pitanju.

Turistička organizacija Bar će i dalje nastaviti sa propagiranjem zdravih stilova života, a ista se može preuzeti sa našeg web sajta: www.bar.travel.

III PROMOTIVNE AKTIVNOSTI

III a. Novi spot „Aktivni odmor u Baru“

U cilju unapređenja promotivnih aktivnosti Turisitčka organizacija Bar je snimila je novi spot koji turistima, na slikovit i prijemčiv način, prezentuje ponudu Bara kada je riječ o aktivnom odmoru. Savremeni turista, posebno iz zapadnih zemalja Evrope, preferira odmor koji je mnogo sadržajniji od sunčanja i kupanja, a barska opština i u tom dijelu ima značajne i atraktivne potencijale, kako na morskoj, tako i jezerskoj obali. Spot, je snimljen sa "Bubulj" produkcijom, i otkriva, možda, do sada, još nedovoljno istražene plaže, uvale i

stjenovite usjeke na dvije obale, ali i zaleđe i sve ono što turisti mogu doživjeti u Baru, primorskog gradu sa najraznovrsnijom ponudom. Spot otkriva ljepote netaknute prirode, kroz krstarenja jezerskom i morskom obalom, mogućnosti kajakarenja, jedrenja, ronjenja i sportskog ribolova, a za one avanturističkog duha, željnih dodatnog adrenalina, prezentuje i čari kanjoninga, pješačenja i planinarenja, uz staze koje pružaju nezaboravne utiske i užitke. Uz hiking, zahtjevnim i manje zahtjevnim rutama, turisti mogu uživati u nestvarno lijepim predjelima u zaleđu barske opštine na biciklu, sve popularnijem prevoznom sredstvu, koje je sinonim za zdrav način i stil života.

Turistička organizacija Bar će u kontinuitetu raditi na unapređenju turističke ponude u vidu promocije zdravih stilova života, kako bi turistima omogućili što kvalitetniji boravak.

Spot se može pogledati i preuzeti na youtube kanalu TO Bar <https://youtu.be/kUiFlxtYe14>.

IV ORGANIZOVANJE MANIFESTACIJA

IV a. Akcija "Pohod u planine"

Turistička organizacija Opštine Bar organizovala je 16. aprila tradicionalnu akciju „Pohod u planine 2022“ pod nazivom Promo tura „Orahovštica trail“.

Tradicionalna akcija „Pohod u planine“ održava se svake godine i ima za cilj promociju aktivnog odmora u zaleđu naše opštine. Kako se iz godine u godinu primjećuje sve veći odaziv na ovu vrstu akcije, TO Bar ima u planu nastavljanje ove tradicije i narednih godina.

„Pohod u planine“ je zamišljen kao cijelodnevna pješačka tura koja pruža mogućnost učešća svim građanima, kao i turistima da kroz šetnju i druženje spoznaju predjele

netaknute prirode okoline grada Bara. Tokom ture učesnici su imali priliku da se upoznaju sa svim kulturnim, prirodnim i turističkim potencijalima doline Orahovštice, kao i raznovrsnim zanimljivostima, legendama o kojima su pričali vodiči, kao i mještani tih sela.

Ova staza dugačka je 7,5 km, koja je započeta okupljanjem na Paštirovačkoj gori kod skretanja za selo „Brijege“. Pješačenje se nastavilo prema zaseoku „Gojnići“, nakon čega se kretalo prema manastiru u „Donjim Brčelima“. Potom se pravila pauza u razgledanju mosta „Opačac“, gdje su učesnici imali priliku uživati u predivnim pejzažima ovog mjesta. Nastavilo ka selu Dupilo, tačnije zaseoku Šuplja stijena.

IV b. Koncert Dina Merlinia i Senide

Opština Bar i Turistička organizacija Bar priredile su, povodom Dana nezavisnosti Crne Gore, koncert za pamćenje regionalne mega zvijezde Dina Merlin i popularne 'r'n'b' i hip-hop muzičarke Senidah. Barani i gosti zabavljali su se i uživali u pravom muzičkom spektaklu koji je brojnošću nadmašio očekivanja. Numerom "Piješ" započela je nastup Senidah, slovenačka hip hop zvijezda specifične boje glasa, pokrenuvši talas euforije, posebno među mlađim posjetiocima.

Zvučni i svjetlosni efekti doprinijeli su sjajnoj atmosferi u kojoj je dočekan nastup bosansko-hercegovačkog muzičkog čarobnjaka, kojeg je publika dočekala pjesmom "Bosnom behar probeharao".

Mnogobrojni efekti – tzv. svjetlosni vodopadi, stroboskopska svjetla, raspršivanje konfeta i velikih balona – izazvali su dodatno oduševljenje publike koja je svaku pjesmu od početka do kraja otpjevala horski sa poznatim pjevačem. Na samom kraju koncerta, Merlin je čestitao Dan nezavisnosti uz poruku "Da samo ujedninjeni možemo ići naprijed". Koncert koji je oborio sve rekorde po posjećenosti, završen je veličanstvenim vatrometom.

IV c. 1. Manifestacija „Ljeto sa zvjezdama“ Dženan Lončarević i Danijel Alibabić

 	16.07	21:00 Danijel Alibabić 22:00 Dženan Lončarević	
	23.07 PARTY BUS	21:00 Džanum 22:00 Bolero 23:00 Marčelo	
	30.07	21:00 Padrino Bend 22:00 Nataša Bekvalac 00:00 DJ Čoske	
	06.08	21:00 Milić Šarović 22:00 Milica Pavlović 00:00 DJ Stanco	
	13.08 RIBAR FEST	20:00 Grimm 21:00 Akademia Bend 22:00 Toni Cetinski	

Da su se Barani kao i mnogoborjni turisti uželjeli tradicionalne manifestacije „Ljeto sa zvjezdama“ dokazali su na šetalištu Kralja Nikole, gdje su u velikom broju ispratili fantastične nastupe vrsnih muzičara –Danijela Alibabića i Dženana Lončarevića. Pod pokroviteljstvom Turističke organizacije i Opštine Bar, mnogobrojni građani i inostrani turisti, nakon dvije godine pauze, imali su priliku da ponovo uživaju u čarima događaja po kome je i grad poznat.

IV c. 2. Manifestacija „Ljeto sa zvjezdama“- „Džanum“, „Bolero“ i Marčelo,

Uz sjajan provod, drugi koncert tradicionalne manifestacije „Ljeto sa zvjezdama“ u Baru, obilježio je interesantan muzički splet. Grupe „Džanum“, „Bolero“ i beogradski reper Marko Šelić Marčelo, pripredili su publici nezaboravnu žurku i veče za pamćenje. Osim izvođača, novitet je bio i mjesto održavanja koncerta u blizini stadiona, na šetalištu kralja Nikole. Razlog tome je i cilj pokrovitelja festivala, da afirmiše što veći broj ugostitelja u ovom gradu.

Poznata po izvođenju rok muzike u kombinaciji sa etno elementima, nikšićka grupa „Džanum“, je brojnim građanima i turistima predstavila zanimljiv repertoar, dok zvijezda večeri, beogradski reper Marko Šelić Marčelo, zatvorio je veče fantastičnim nastupom

IV c. 3. Manifestacija „Ljeto sa zvjezdama“- Natašu Bekvalac, Padrino band, DJ Čoske i domaći izlagači

Na trećem koncertu tradicionalne manifestacije „Ljeto sa zvjezdama“, organizovanom na šetalištu Kralja Nikole, uz pratinju mnogobrojne publike, članovi lokalnog „Padrino Band-a“, popularna pjevačica Nataša Bekvalac i di-džej Čoske, iskoristili su priliku da uveličaju muzičku ljetnju sezonu i osjete energiju najljepšeg grada na crnogorskom primorju.

Iste veceri je bio organizovan i bazar, gdje lokalni proizvođači, poput vinara, medara i izrađivača rukotvorina, izlagali svoje proizvode da na štandovima.

Izlagači nijesu krili zadovoljstvo što su dobili priliku da svoj talenat i porodični biznis predstave velikom broju turista.

IV c. 4. Manifestacija „Ljeto sa zvjezdama“- Milica Pavlović, Milić Šarović i DJ Stanco

Bar je prošlog ljeta dokazao da je centar muzičkog spektakla na crnogorskom primorju. Spektakularno veče ovogodišnje manifestacije „Ljeto sa zvjezdama“, a ujedno i četvrti koncert na šetalištu kralja Nikole, obilježila je rekordna posjećenost. Nastup zvijezde večeri, Milice Pavlović, osim brojnih građana, ispratili su ministar ekonomskog razvoja i turizma Goran Đurović.

Izuzetno popularna pjevačica ovog žanra, Milica Pavlović, publiku je oduševila repertoarom ispunjenim hitovima, kao i plesnim pokretima.

Naglasila je da joj je velika čast i zadovoljstvo što ima priliku da nastupa pred mnogobrojnim Baranim i turistima.

IV d. 1. Manifestacija „Ribar fest“

Turistička organizacija Bar, organizovala je RiBar fest na šetalištu Kralja Nikole gdje su svi posjetioci našeg grada bili u prilici da degustiraju domaće proizvode, a besplatno se dijelila riba.

Prve večeri ove manifestacije nastupili su i Kulturno-umjetnička društva "Jedinstvo" i "Sveti Jovan Vladmir". Za naše mališane ali i za odrasle pripremljen je program uličnih animatora na štulama "Animatori Montenegro".

IV d. 2. Manifestacija „Ribar fest“ - Toni Cetinski, Grim i Akademija

Tokom druge večeri manifestacije „Barski đir“ posjetiovi su imali prilike da isprate koncert Tonija Cetinskog i poznate lokalne rok grupe Grim i Akademija. Ovu manifestaciju je obilježila velika posjećenost kako domaćih tako i stranih turista.

IV e. Festival grožđa

probaju grožđe, kao i da u pauzama između plesa, posjete zanimljive štandove ispunjenje domaćim proizvodima i rukotvorinama.

Virpazar, riznica vinogradarstva, uspješno obilježio Drugi festival grožđa i početak berbe sredinu septembra, Virpazar je dočekao kao domaćin Drugog festivala grožđa, kulturno-zabavne manifestacije, kojom se simbolično obilježio početak berbe u jedinstvenom vinogradarskom regionu – Crmnici.

Nastupi fantastičnog folkolornog ansambla „Rumija“, muzičara Rajka Joličića, Nemanje Bogićevića i L ombelico benda, zabavili su mnogobrojne posjetioce koji nijesu propustili priliku da besplatno

IV f. Festival agruma

Održan je po prvi Festival agruma u organizaciji TO Bar sa namjerom da promovisemo pored masline, vina i kestena i agrume po kojima je nasa opština takođe prepoznata. Zelja nam je bila da privučemo što veći broj posjetilaca u postsezoni. Angažovani su „Animatore Montenegro“, sa maskotama, hodačima na štulama, žonglerima. Posjetioce manifestacije zabavljao i di-džej Alekса.

Za cijedjenje preko 800 kg mandarina, 190 kg pomorandži, 150 kg limuna i 50 kg grejpfruta, su bile zadužena članice NVU „Žene Bara“.

Festival je bio humanitarnog karaktera, sav prihod od prodaje sokova doniran je narodnoj

kuhinji u Baru. Kolači i južno voće podijeljeni su besplatno građanima.

IV g. Najljepši Novogodišnji kutak

Turistička organizacija Bar je tradicionalno organizovala akciju „Najljepši novogodišnji kutak“, koja se uspješno organizuje već jedanaestu godinu zaredom. Novina ove u odnosu na prethodne godine, bila je online prijava, kao i glasanje putem Instagrama. Takođe, u akciji su učestvovali i građani koji su prijavili svoje okićene balkone i dvorišta. Akcija je dijelom digitalizovana, a promocija putem društvenih mreža je naišla na jako lijepo reakcije, na šta smo posebno ponosni.

Najljepši novogodišnji kutak nalazi se u restoranu

„Mornar“, čija oslikana staklena površina predstavlja uvod u pravu novogodišnju bajku koja se krije u enterijeru. Cafe Pizzeria Perbacco ni ove godine nije prošla nezapaženo. Staklenom površinom oslikanom u motivima Starog Bara, Virpazara i Stare masline, zaslužila nagradu za „Najljepši novogodišnji kutak iz godine u godinu“. Posebno je zanimljivo bilo glasanje putem Instagrama u kojem je, u oštros konkurenciji, pobjedu odnijela novootvorena cvjećara „Moment“. Ista cvjećara dobila je nagradu i za „Najljepši novogodišnji cvjetni kutak“, pa se može reći da su se ukusi pratilaca i komisije poklopili. Specijalna nagrada za „Najljepšu novogodišnju staklenu površinu“ otišla je u ruke vlasnika picerije Prego koja se svake godine posebno potruđi da nam dočara novogodišnju atmosferu. Isto se može reći i za Le Petit Macaron, omiljeno mjesto za fotografisanje naših sugrađana i turista, naročito tokom novogodišnjih praznika. Svojom šik dekoracijom zaslužila je nagradu za „Najotmeniji novogodišnji kutak“. Čarobnu novogodišnju dekoraciju naći ćete u poslastičarnici „Dolce“ koja iz godine u godinu uspijeva da bude drugačije i neobično ukrašena. Posebno smo se zahvalili

Danici Markolović, Aneli Mustafa i Barbari Fajht, našim sugrađankama koje su okitile balkone, a i Vesni Ognjenović, Enveri Đulamerović i Andriji Marstijepović na bajkovito ukrašenim dvorištima.

Turistička organizacija Bar se plaketom zahvalila i hotelu Sea Fort na „Novogodišnjoj čaroliji“, kao i Caffe baru Macchiato na „Doprinosu novogodišnjoj atmosferi u gradu“.

Pohvale su dobili i: Geodetska organizacija Grad – za „Originalnu novogodišnju dekoraciju“, kafić Time Out – za „Izuzetan novogodišnji ambijent“, kao i Psihološki centar Hridi – za „Novogodišnji ugodađaj“.

Pored cvećare Moment, „Najljepši novogodišnji cvjetni kutak“ imale su i cvjećare Iris, Kaktus i Golden Rose. Gradska knjižara dobila je pohvalu za „Najljepši novogodišnji književni kutak“, dok su butici Laguna, Pretty Woman, Emporio Junior i Šarm pohvaljeni za „Najljepši novogodišnji modni kutak“.

Obradovala nas je prijava vrtića Vukosava Ivanović Mašanović, odnosno vaspitnih jedinica Delfin i Mali princ, čije kreativne novogodišnje dekoracije zaslužuju pohvalu za „Najljepši novogodišnji dječiji kutak“.

„Najljepši novogodišnji poklon kutak“ nalazio se u Žuka Gift Shop-u, kao i prodavnici poklona „Unikat“.

„Najljepši novogodišnji Cafe kutak“ nalazio se u Cafeteriji 7, a „Najljepši novogodišnji slatki kutak“ u poslastičarnici Figaro. „Najljepša novogodišnja jelka“ krasila je enterijer „Soho“ picerije.

IV h. 1. „Barski Novogodišnji happening“

Turistička organizacija Bar je na trgu Vladimira i Kosare u Baru 26.decembra otvorila “Barski Novogodišnji Happening 2022”, nastupom DJ-a Mandozica, a kasnije sve posjetioce našeg grada i sugradjane zabavljao je svojim muzičkim numerama Haris Babajić. Osim bogatog muzičkog programa svi gosti su bili u prilici da degustiraju lokalne proizvode na štandovima/kućicama koji su bili postavljeni tokom novogodišnjih praznika.

27.decembra Barskog hepeninga nastupili su naši sugrađani DJ Stanco-a i Nemanja Bogićević, a 28. Decembra prisutne su zabavljali DJ Stanco, Tea Šufta i Željko Vukčević i Dino Beharović koji su dobrim odabirom pjesama zagijali atmosferu na trgu.

29. decembra nastupili su DJ-a Mandozica, Padrino bend kao i Gula koji nas je podsjetio na nezaboravne hitove sa grupom Katapult.

Dječijim novogodišnjim program upriličen je 30. decembra i donio je čaroliju za najmlađe na Trgu Vladimira i Kosare. Veliki broj razdražanih mališana ali i njihovih roditelja, bili su u prilici da uživaju u programu za djecu. Zanimljiv, interaktivni nastup imali su Animatori Montenegro.

IV h. 2. Barski Novogodišnji Happening: Koncert Kneza i brojnih lokalnih izbodača kao uvertira za novogodišnju noć

dobar provod.

Turistička organizacija Bar pripremila je zanimljiv novogodišnji, sedmodnevni program. Na gradskom trgu upriličen je novogodišnji bazar sa kućicama u kojima izlažu lokalni proizvođači meda, vina i rukotvorina. Noć pred doček Nove godine, pred barskom publikom nastupila je Akademia bend, potom Andrea Demirović i za kraj Nenad – Knežević Knez. Turistička organizacija Bar kao i Opština Bar u saradnji sa saradnicima i barskim ugostiteljima potrudili da posjetiocima prirede

IV h.3. Dječja Nova godina

Kao iznenadenje za naše najmlađe sugrađane Turistička organizacija Bar, u saradnji sa tri Deda Mraza priredila je iznenadenje djeci kojom prilikom su se sa krova Robne kuće u Baru spustili Deda Mrazevi i mališanima podijelili slatkiše. Više stotina mališana sa osmehom je dočekalo Deda Mrazove i bila su i više nego oduševljena, njihovi osmjesi, aplauzi, zagrljaji prilikom fotografisanja su potvrda da smo opravdali očekivanja najmlađih.

U sklopu Programa za djecu, na Trgu Vladimira i Kosare, su nastupili Dječji hor Antivari i hora Muzičke škole „Petar II Petrović Njegoš“, predvođeni Mirom Kruščićem, a uz učešće Aleksandre Vojvodić Jovović, koji su izveli neke od najpoznatijih novogodišnjih i božićnih numera na našem i engleskom jeziku. U nastavku programa, učestvovao je i naš poznati pjesnik Rajko Joličić.

IV h. 4. Barski Novogodišnji Happening: Koncertom grupe “Rock Ko Fol” ali i nastupom Sare Jo Barani su dočekali 2023. godinu

Koncertom grupe “Rock Ko Fol” ali i nastupom Sare Jo Barani su dočekali 2023. godinu. Spektakularni vatromet i velika posjećenost na glavnom gradskom trgu obilježili su tzv. najluđu noć u gradu pod Rumijom. Organizatori koncerta Opština Bar i Turistička organizacija Bar su zadovoljne posjetom ovogodišnjeg hepeninga koji se tradicionalno organizuje. Kao i svih godina trudili smo se da zadovoljimo različite muzičke ukuse i da budemo drugačiji.

IV h. 5. Barski Novogodišnji Happening: Nastupima grupa Grim i Van Gogh kao i DJ Čoske završen je Barski novogodišnji hepening

Nastupima grupa Grim i Van Gogh kao i DJ Čoske završen je Barski novogodišnji hepening. U reprizi Nove godine na trgu Vladimira i Kosare okupio se veliki broj Barana ali i onih koji su odlučili da noć provedu u gradu pod Rumijom. Tokom prazničnih dana, osim u noćnim satima, Bar je posjetio veliki broj turista koji su uživali u lijepom vremenu koje je obilježilo novogodišnje praznike. Poslednju noć novogodišnjeg hepeninga obilježio je nastup regionalno poznate grupe “Van Gogh”, koji je rekao da su mnogo puta do sada bili u Baru i uvijek je bilo veselo i zabavno sa puno energije.

Barski novogodišnji hepening trajao je od 26. decembra do 2.januara 2023.godine i to je bila prilika da se, osim regionalnih zvijezda, publici predstave i domaći bendovi.

V. SUORGANIZACIJA I FINANSIRANJE MANIFESTACIJA

V a. „Noć tvrdjava“

Jedinstvena manifestacija „Noć tvrdjava“ održana je 29. i 30. aprila nadomak bedema Starog grada Bara. Manifestacija koja za cilj je imala bolju turističku valorizaciju istorijskih utvrđenja, ali i uvezivanje država i gradova partnera u okviru projekta FORTITUDE, otvorena je u Starom Baru. Zamisao je bila da se događaj održi u gradovima nosiocima projekta iz tri zemlje koje su uključene u INTERREG program – Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna

Gora, ali brojni gradovi izrazili su želju da budu dio premijernog izdanja, pa su na 44 lokacije održani događaji u okviru „Noći tvrdjava“. Brojni gosti su bili u prilici da posjete izložbene štandove vinara, maslinara, proizvođača sokova i suvenira, koje su izložile žene iz Bara i Ulcinja, ali i štand neobične dječje akademije znanje

Prvog dana manifestacije, upriličen je zabavni program pod nazivom „Igre viteza, djece, naroda i omladine: K'o nekad, k'o sad“. Drugi dan manifestacije bio je rezervisana za nove tehnologije. Tako su posjetiocu bili u prilici da u sistemu proširene stvarnosti vide kako su neki objekti u Starom gradu izgledali „u punom sjaju“. Istovremeno, za turističke vodiče, predstavnike TO Bar, JPKC i turističkih agencija bila održana radionica Story telling na temu novih alata u prezentaciji Starog grada. Svečano je otvoren i Aheološki muzej, odnosno arheološke postavke u okviru Arhiepiskopske palate, nakon čega bio je upriličen koncert renomiranog crnogorskog sastava Bulatović i Nikčević DUO

V b. „Ipa Games“

Policjska Olimpijada ili zvanično „IPA games 2022“, otvorena je 8.maja na stadionu SRC „Topolica“. Uz poruku: „No Covid, No war- Yes Ipa, Yes friendship“, na ovom nesvakidašnjem sportskom događaju okupilo se oko 700 takmičara iz 23 zemlje svijeta, od kojih 21 sa evropskog, Kanada sa sjevernoameričkog i Kuvajt sa azijskog kontinenta. Organizator takmičenja je IPA Sekcija Crne Gore a partneri su bili: Ministarstvo unutrašnjih poslova/Uprava policije, Uprava za sport i omladinu, Opština Bar, Crnogorski olimpijski komitet,

Sudjiski savez, Nacionalni sportski savez, Turistička organizacija Bar, Digital eagle. Na IPA igrama učestvovali su aktivni i penzionisani članovi Međunarodne policijske asocijacije. Ova strukovna organizacija policajaca ima 360 000 članova, koji su u sekcijama organizovani u 66 zemalja svijeta. Otvaranju igara prethodio je kulturno-zabavni program u kome su učestvovali učenici OŠ „B.J.O“, članovi folklorne i ritmičke sekcije, školski hor i solisti iz ŠOMO „Petar II Petrović Njegoš“. Ovu veoma značajnu manifestaciju, osim takmičarskog, pratili su i drugi sadržaji. Održan je bazar bezbjednosnih službi, kao i bazari zdravih stilova života sa lokalnim, nacionalnim i međunarodnim štandovima, a 12. maja defile oldtajmera. Takmičari su se, prema propozicijama, nadmetati u šest disciplina: atletici, basketu, futsalu, stonom tenisu, odbojci na pijesku i strelnjaštvu. Takmičenja su se odvijala na terenima na Madžarici i u dvorani SC „Topolica“ i trajala su do 13. maja. Vatrometom i koncertom regionalne pop zvijezde, Željka Samardžića zatvorene su IPA sportske igre 2022.

V c. Veliku međunarodna „Downhill bike“ trka na Sutormanu

TO Bar u saradnji sa Opštinom Bar i biciklističkim klubom „AMSK Sutorman“ je organizovala veliku međunarodnu „Downhill bike“ trku na Sutormanu. Trka se po deveti put održala na Sutormanu od 28 – 29.Maja. Za ljubitelje aktivnog odmora, ekstremnih sportova, kao i svih avanturista željnih ove vrste andrenalina „Downhil bike“ trka je pravi izazov. Ovaj sport crpi mnoštvo ulaganja, kako u pripremi staze, tako i u opremi, obzirom da se koriste specijalna bicikla predviđena za brdska područja.

V d. Festival čuna 2022

FESTIVAL ČUNA 2022
25. JUN 2022

17:00h DEFILE ČUNOVA

18:00h TRKA ČUNOVA SA VRANJINE

19:30h DODJELA NAGRADA I PRIZNANJA

20:00h KONCERT BAND MILKY WAVE

www.bar.travel

Povodom 25. juna, Dana Skadarskog jezera, na Virpazaru održan „Festival čuna 2022“. Organizovala ga je NVO „Fondacija za zaštitu čuna“, uz pokroviteljstvo TO Bar, NP Skadarsko jezero i Nacionalnih parkova Crne Gore. Cilj festivala je bio promocija Nacionalnog parka Skadarsko jezero čiji je jedan od simbola – drveni čun, koji predstavlja zaštićeno nematerijalno kulturno dobro Crne Gore. Namjera organizatora ovog festivala je bila da se motiviše što veći broj turista da posjetе ovaj jedinstveni nacionalni park, upoznaju ljepote Skadarskog jezera, njegove čarobne obale, vide kulturno-istorijske spomenike ovoga kraja i ptice koje su tu pronašle utočište.

V e. Proslava Dana Državnosti 13. jula

U organizaciji Ministarstva ekonomskog razvoja i turizma i uz podršku TO Bar i Opštine Bar, u Baru je 13-og jula na šetalištu kralja Nikole održan spektakularni koncert, na kojem su nastupali svjetski poznati "Barcelona Gipsy Balkan orchestra", Marko Louis i DJ After Affair. "Barcelona Gipsy Balkan orchestra" je svjetski poznata muzička atrakcija i rado viđen bend koji izvodi pjesme na španskom, ruskom, romskom, italijanskom, našem jeziku. Sjedište benda je u Barseloni i nastupa u multinacionalnom sastavu koji čini osmoro članova – iz Italije, Katalonije, Francuske, Srbije, Grčke i Ukrajine.

Vf. Noć Velikog Pijeska

Katarina Grujić.

U organizaciji MZ Mrkojevići uz podršku Turističke organizacije Bar, a pod pokroviteljstvom Opštine Bar po drugi put je realizovana manifestacija "Noć velikog pijeska". "Noć velikog pijeska". U organizaciji ove značajne manifestacije, koja prije svega ima za cilj promociju Dobre Vode, uključili su se i mnogi turistički radnici i ugostitelji koji su za ovu priliku pripremili i tradicionalne specijalitete ovog podneblja koje su posjetioci mogli da degustiraju. Imajući u vidu da se bilježi sve veća posjećenost turista ovom dijelu barske opštine bio je pripremljen bogat kulturno-zabavni program u okviru kojeg su nastupali Dino i Džaja Beharović i

V g. Šušanjska noć

Šušanjska noć održana je u organizaciji Opštine Bar, MZ Šušanj i TO Bar. U sklopu fešte od ribe i vina u ovom popularnom barskom turističkom mjestu nastupali su Branka Šćepanović, Žuti Serhatlić, Tanja Šeter i Peđa Medenica.

Manifestacija ima za cilj prezentaciju turističke ponude Šušanja i Bara, a posjetioci su bili u prilici i da degustiraju vino i plavu ribu.

V h. Spičansko veče

U Sutomoru održano tradicionalno „Spičansko veče“ u organizaciji Opštine Bar, TO Bar i NU „Udruženje Spiča Nehaj“ Posjetioci manifestacije su uživali u degustaciji spičanskih specijaliteta, kao i u zabavnom programu. Manifestacija je počela nastupom Gradske muzike „Đenovići“ i mažoretki „Habanera“, a nakon toga su posjetioci uživali u muzičkim nastupima Zdravka Đuranovića, i muzičkih grupa „Akademija bend“ i „Gula i katapult“. Zvijezda večeri je bio Lexington band. Manifestacija „Spičansko veče“ ima za cilj da produži turističku sezonu i unaprijedi turističku ponudu Sutomora.

V i. Bettle4Bar

Men, Masters 35+ Men, Rx Women i Scaled Women.

Turistička organizacija Bar je uz Opštinu Bar i NVO „Jači nego juče“ bila suorganizator dvodnevног sportsko rekreativnog događaja „Bettle4bar“. Na Gradskom stadionu bilo je upriličeno svečano otvaranje.

Samom otvaranju prethodio je program za djecu, pod nazivom CF Kids, u sklopu kojeg su najmlađi bili u prilici da rade cross fit vježbe koje su njima prilagođene.

Prvo izdanje takmičenja okupilo je 70 učesnika iz Bosne i Hercegovine, Srbije i domaćina Crne Gore. Učesnici su se nadmetati u pet kategorija: Rx Men, Scaled

Značaj „Battle4Bar“ je višestruk i prvenstveno se ogledao kroz promociju sportskog turizma grada. Obzirom da je ovo prvo izdanje, organizatori su bili izuzetno zadovoljni brojem prijavljenih takmičara koji su boravili u Baru nekoliko dana, a neki i duže.

Vj. „Bar 2K22“

Po dva najbolja tima iz četiri tročlane grupe igrala su u nokaut fazi turnira. Mečeve je pratilo veliki broj gledalaca i turista kako domaćih tako i stranih, a i zbog velike popularnosti košarke i basketa u Baru. Turistička organizacija Bar i Opština Bar su podržale ovaj događaj.

V k. „13 Sportske igre Mrkojevića 2022“

stilova života.

Nakon trogodišnje pauze, internacionalni 3x3 turnir se ponovo održao u gradu Baru, gradu košarke.

Ljubitelji basketa mogli su da uživaju u okršajima najboljih na četvrtom internacionalnom turniru pod Rumijom, koji je nosi naziv „Bar 2K22“, ekipa iz regionala i Crne Gore. Mečevi su se igrali na Šetalištu kralja Nikole, u blizini „I Love Bar“ totema. Od 16 ekipa sa specijalnim pozivnicama, 10 je imalo mjesta direktno u grupi, dok se preostalih šest sastava kroz kvalifikacije borilo za glavni žrijeb.

Revijalnim susretom fudbalskih veterana iz Mrkojevića i Starog Bara, te finalnom fudbalskog turnira između Kameničkog mosta i Velembusa i svečanom dodijelom nagrada najboljim na igrama, uspješno su završene trinaeste sportske igre u Mrkojevićima koje su trajale od 20. – 29.avgusta 2022.godine. uz podršku Opštine Bar i Turističke organizacije Bar. U igrama je učestvovalo preko 200 učesnika kao i rekordan broj najmlađih takmičara i starijih rekreativaca. Ova manifestacija u kontinuitetu doprinosi promociji sporta i predstavlja jedan vid zdravih

Vl. . „Top 3 Models Montenegro“

pripremili specijalitete iz kuhinje i na taj način direktno podržale ovu manifestaciju. Domaćin ove manifestacije je hotel „Sea Fort“ u Sutomoru.

Turističkom organizacijom Bar bila je suorganizator Humanitarne manifestacije „Montenegro Fashion Day“ a koja je posvećena djeci sa smetnjama u razvoju iz NVO „Plava planeta“.

U programu su učestvovali članovi folklornog ansambla „Rumija“ iz Bara, djeca sa raznim talentima i modeli iz „Top 3 Models“ agencije, Srbije i Ukrajine.

Sva sredstva koja su se prikuplila preko donatorske kutije uplaćena su na račun NVO „Plava planeta“.

NVU „Žene Bara“ su za ovu priliku

V m. „Balkansko prvenstvo u karateu za kadete“- Bar 2022

Balkanske karate federacije Davor Cipek, i generalni sekretar Balkanske federacije Slavoljub Piper.

U muzičkom dijelu programa nastupio je KUD „Jedinstvo“ iz Bara, a broj prijavljenih učesnika, takmičara, trenera, sudske i oficijelnih lica, bio je oko 1.300.

Za medalje nadmetalo se skoro 950 sportista iz deset balkanskih država. Pored zemlje domaćina prijavljeni su takmičari iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Grčke, Kosova, Sjeverne Makedonije, Rumunije, Srbije i Slovenije.

Ova manifestacija održana je u periodu od 3 do 6. novembra, a TO Bar je prepoznala i podržala navedeni sportski događaj. Organizator takmičenja je Karate savez Crne Gore, u saradnji sa Opštinom Bar i Turističkom organizacijom Bar.

Balkansko karate prvenstvo za kadete, juniore i mlađe seniore svečano je otvoreno u Sportskoj dvorani „Topolica“. Ovaj veliki sportski događaj otvorio je ministar sporta i mlađih u Vladi Crne Gore Vasilije Lalošević , a svečanosti su prisustvovali , potpredsjednik Vlade Crne Gore Vladimir Joković, generalni sekretar Crnogorskog olimpijskog komiteta Igor Vušurović, predstavnik Opštine Bar Goran Simić iz Sekretarijata za sport i mlade, a prisutne su pozdravili i predsjednik Karate saveza Crne Gore Predrag Perković, predsjednik

Vn. Internacionalni turnir Trofej Bara

manifestaciju.

Internacionalni karate turnir "Trofej Bara 2022" u okviru programa proslave Dana Opštine Bar je održan u Sportskoj dvorani "Topolica". Trofej Bara je okupio više od 800 karatista iz 35 klubova i devet država regionala i to iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske Srbije, Sjeverne Makedonije, Albanije, Kosova i Crne Gore. Kao i svih ranijih godina TO Bar i Opština Bar su pomogli i podržali ovu tradicionalnu sportsku

V PRAĆENJE TURISTIČKOG PROMETA I ISTRAŽIVANJE TRŽIŠTA

V a. Praćenje turističkog prometa

TO Bar vrši svake godine praćenje i analizu turističkog prometa na području opštine Bar.

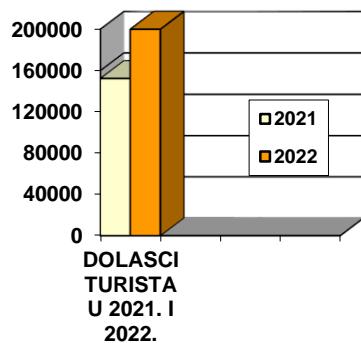
Tabela 2.Turistički promet u opštini Bar u 2022. godini

	Broj turista	Indeks		Broj noćenja	Indeks
Domaći	11 347	162,12	Domaći	40 350	146,14
Strani	209 156	143,83	Strani	1 967 941	147,63
Ukupno	220 503	144,67	Ukupno	2 008 291	147,60

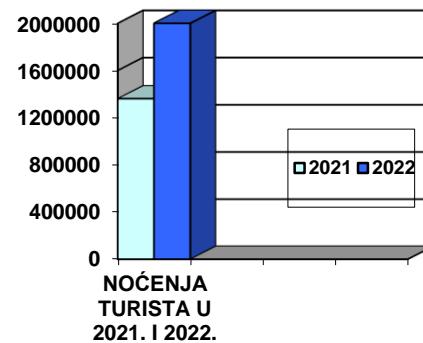
Na osnovu preliminarnih podataka MONSTAT-a i Turističke organizacije Opštine Bar (individualni smještaj/prijava boravka) u barskoj opštini je **u 2022. godini** ostvareno **220 503 dolazaka turista**, što je **44 % više** nego u 2021. godini, koji su ostvarili **2 008 291 noćenje**, što je **47% više** nego u 2021. godini.

Domaćih turista bilo **11 347**, što je **62% više** nego u 2021, a ostvarili su **40 350** noćenja, što je **46% više** nego u 2021.godini. Stranih turista je bilo **209 156**, što je **43%** više nego u 2021, a ostvarili su **1 967 941** noćenja ili **47% više** nego u 2021.

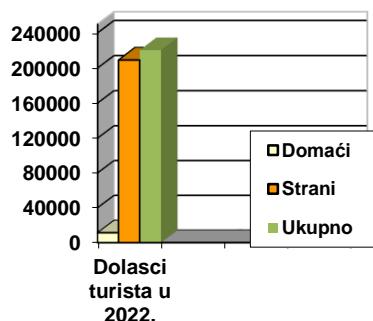
Grafikon 1. Dolasci turista u 2021. i 2022.

Grafikon 2: Noćenja turista u 2021. i 2022.

Grafikon 3. Dolasci turista u 2022.

Grafikon 4: Noćenja turista u 2022.

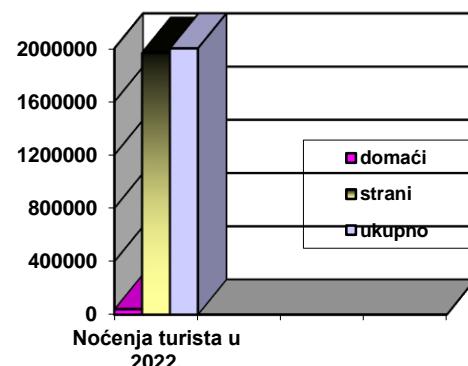

Tabela 3. Dolasci i noćenja turista po zemljama pripadnosti - ukupno za Bar u 2022.

R.br.	Zemlja pripadnosti gostiju	Dolasci 2022	Index 22/21	Noćenja 2022	Index 22/21
1.	Bar	220 503	144,67	2 008 291	147,60
2.	Crna Gora	11 347	162,12	40 350	146
3.	Inostranstvo	209 156	143,83	1 967 941	147,63
4.	Evropa	203 742	142,61	1 914 754	146,59
5.	Albanija	2021	140,74	18497	145,62
6.	Austrija	1851	210,34	10155	154,90
7.	Belgija	987	288,60	4119	177,24
8.	Bjelorusija	1822	256,26	26189	230,07
9.	Bosna i Hercegovina	39933	122,48	236251	123,88
10.	Bugarska	378	176,64	2433	209,74
11.	Češka	1861	283,69	13402	253,25
12.	Danska	272	251,85	1646	155,58
13.	Estonija	291	296,94	2420	304,02
14.	Finska	228	253,33	1682	201,44
15.	Francuska	3266	214,02	13308	134,40
16.	Grčka	575	845,59	1590	514,56
17.	Holandija	1518	228,27	7295	199,10
18.	Hrvatska	2290	202,12	14726	176,78
19.	Irska	190	422,22	821	186,59
20.	Island	36	450,00	629	1497,62
21.	Italija	951	224,29	5856	187,99
22.	Kipar	33	412,50	597	533,04
23.	Kosovo	2883	114,18	30532	113,04
24.	Letonija	463	211,42	4414	174,95
25.	Litvanija	682	431,65	5246	393,55
26.	Luksemburg	377	173,73	2230	155,51
27.	Mađarska	4641	152,26	31219	162,59
28.	Malta	9	225,00	34	170,00

29.	Sjeverna Makedonija	3554	108,78	28566	109,98
30.	Norveška	271	311,49	3808	284,82
31.	Njemačka	11867	265,66	89217	225,52
32.	Poljska	14249	190,16	94746	182,21
33.	Portugalija	241	560,47	1439	474,92
34.	Rumunija	1808	196,31	13491	190,74
35.	Rusija	26568	201,81	496218	179,71
36.	Slovačka	1222	349,14	8825	357,87
37.	Slovenija	2713	246,41	17833	235,95
38.	Srbija	58293	116,41	494443	116,21
39.	Španija	369	150,00	1139	67,32
40.	Švajcarska uključujući Lihtenštajn	1100	170,28	7333	162,96
41.	Švedska	1205	229,09	10939	182,26
42.	Turska	1768	174,36	16519	161,35
43.	Ukrajina	8174	72,19	173141	137,08
44.	Ujedinjeno Kraljevstvo	2013	443,39	12270	247,38
45.	Ostale evropske zemlje	769	153,19	9536	224,06
46.	Afrika	123	101,65	1068	144,13
47.	Južna Afrika	30	47,62	120	27,65
48.	Ostale afričke zemlje	93	160,34	746	243,00
49.	Sjeverna Amerika	1736	162,85	20746	162,96
50.	Kanada	344	299,13	6279	340,51
51.	SAD	1352	149,56	15323	153,06
52.	Ostale zemlje Sjeverne Amerike	40	85,11	266	30,37
53.	Južna i Srednja Amerika	327	225,52	2926	171,51
54.	Argentina	24	342,86	217	602,78
55.	Brazil	49	153,13	871	162,50
56.	Čile	23	95,83	489	141,74
57.	Ostale zemlje Juž. i Sred.Amerike	231	281,71	2048	259,57

58.	Azija	2733	254,94	21740	205,66
59.	Azerbejdžan	40	800,00	419	3809,09
60.	Indija	50	66,67	182	44,94
61.	Izrael	814	569,23	8213	497,46
62.	Japan	17	340,00	219	391,07
63.	Kina (uključujući Hong Kong)	123	151,85	461	91,65
64.	Koreja, Republika(Južna Koreja)	57	407,14	754	2513,33
65.	Ujedinjeni Arapski Emirati	25	312,50	39	130,00
66.	Ostale azijske zemlje	1607	216,87	11453	145,25
67.	Australija sa Okeanijom	495	343,75	4670	446,04
68.	Australija	274	526,92	3407	500,29
69.	Novi Zeland	77	592,31	1359	957,04
70.	Ostale zemlje Okeanije	144	182,28	299	133,48

Prema preliminarnim podacima Zavoda za statistiku- MONSTAT iz tabele se može vidjeti da je u barskoj opštini u 2022. godini boravilo najviše stranih turista iz: Srbije 58 239, zatim iz Bosne i Hercegovine 39 933, Rusije 26 568, , Poljske 14 249, Njemačke 11 867 itd. Najviše noćenja ostvarili su strani turisti iz: Rusije 496 218, Srbije 494 443, Bosne i Hercegovine 236 251, Ukrajine 173 141, Poljske 94 746, Njemačke 89 217, Mađarske 31 219, Kosova 30 532, itd.¹

V b. Analiza press clipping materijala

Turistička organizacija Bar je tokom 2022.godine izvršila analizu objavljenih priloga u štampanim i elektronskim medijima, u okviru svojih press clipping aktivnosti. Takođe, u cilju što sveobuhvatnije analize uspostavljena je i saradnja sa press clipping agencijom. Prikupljanje objavljenih priloga o turističkoj ponudi barske rivijere vrši se tokom čitave godine.

V c. Monitoring gostiju na dan

Svakog četvrtka, u kontinuitetu, TO Bar radi monitoring gostiju na način što se u direktnom kontaktu sa turističkim subjektima prikupljaju podaci o broju turista i na taj način se dolazi do broja registrovanih gostiju i vrši se uporedni prikaz sa prethodnom godinom u istom periodu. Dobijeni podaci dostavljaju se NTO, Ministarstvu ekonomskog razvoja i turizma i Opštini Bar.

¹ MONSTAT i To Bar , dati podaci su preliminarni dok će konačni podaci biti objavljeni 31.03.2022.godine

V d. Rezultati ankete turista

Istraživanje stavova i potrošnje turista u Baru u 2022. godini je imalo za cilj da obezbijedi dobijanje kvantitativnih i kvalitativnih sociodemografskih podataka o turistima, karakteristikama putovanja i boravka u Baru, troškovima za vrijeme boravka u destinaciji i stavovima o turističkoj ponudi opštine Bar u toku ljetne turističke sezone 2022. godine i predstavlja kontinuitet istraživanja koja se na godišnjem nivou sprovode na teritoriji opštine Bar.

Istraživanje je sprovedeno u toku ljetne turističke sezone u periodu od 1. jula do 31. avgusta 2022. godine među 604 domaća i strana turista u komercijalnim smještajnim objektima metodom direktnog intervjua na osnovu unaprijed definisanog upitnika po TOMAS (TOuristisches MArktforschungssystem Schweiz) metodologiji.

Ključni rezultati istraživanja su:

- Na osnovu analize sociodemografske karakteristike ispitanika, vidimo da je dvije trećine turista (61,8%) koji su posjetili Bar tokom turističke sezone starosne dobi od 30 do 49 godina, onih koji su mlađi od 29 godina 22,6%, dok seniore čini svega 15,6% turista.
- Najveći broj turista je boravio u objektima individualnog smještaja 74,3%, dok je u objektima kolektivnog smještaja boravilo 25,7% turista. Posmatrajući u odnosu na vrstu smještaja u hotelima su najčešće boravili turisti starosne dobi od 26 do 35 godina (34,5%), dok su u privatnom smještaju bili najbrojniji turisti starsne dobi od 36 do 45 godina (38,2%).
- Analizirajući stepen obrazovanja turista možemo vidjeti da skoro 76% njih koji su boravili u Baru u toku ljetne sezone imaju više ili visoko obrazovanje.
- Kada govorimo o zemlji porijekla turista najveći broj turista u 2022. godini dolazi sa tržišta Srbije 33,5%, zatim iz BiH 17,9%, zatim sa tržišta Rusije, Češke, Mađarske i Poljske kao i Ukrajine i Bjelorusije i u manjim procentima iz ostalih evropskih država. Domaći turisti su činili 1,9% turista.
- Analizirajući potrošačku moć turista, može se vidjeti da su najbrojniji turisti (22,2%) čija su mjesecna primanja domaćinstva od 1500 do 2000 eura, a zatim oni čiji su mjesecni prihodi domaćinstva od 3500 i više (20,7%), odnosno da polovina turista ima mjesecna primanja domaćinstva između 1500 i 3500 eura. Više od dvije trećine gostiju koji dolaze iz Srbije (61,5%) ima prosječna mjesecna primanja domaćinstva od 1000 do 2000 eura, kao i najveći broj turista koji dolaze iz BiH (57,7%). Najveći broj turista koji dolaze iz Rusije (65,8%) imaju prosječna mjesecna primanja domaćinstva preko 3000 eura.
- Opština Bar kao destinaciju najčešće biraju turisti koji dolaze samo sa partnerom (43,2%), zatim sa prijateljima ili poznanicima (32,6%) i članovima porodice (22,9%). S duge strane, dvije trećine turista kao jedan od glavnih razloga za odabir destinacije navodi da je turistička destinacija Bar imala cjenovno najkonkurentniju ponudu. Takođe, kao bitne razloge za odabir destinacije Bar, u najvećem broju turisti su naveli ponudu kvalitetnih turističkih sadržaja (40,8%) i blizinu destinacije (36,3%).
- Kada su u pitanju motivi za dolazak u destinaciju radi ljetnjeg odmora, turisti su imali mogućnost da od jedanaest različitih motiva dolaska izaberu najvažnija tri motiva. Primarni motiv turista, sa svih ostalih emitivnih tržišta, za dolazak u Bar je pasivni odmor i opuštanje (74,6%), nakon toga slijedi motiv zabave (29,8%) nova iskustva i doživljaji (29,6%) pa uživanje u jelu i piću (27,8%). Pasivni odmor i opuštanje je glavni motiv turista svih generacija.
- Za skoro tri četvrtine (78,4%) turista Internet predstavlja dominantan izvor informisanja. Međutim pored njega kao veoma važni izvori informacija o destinaciji najzastupljeniji su preporuke rodbine ili prijatelja (17,3%) i preporuke turističke

agencije ili kluba (5,9%). Internet je dominantan izvor informisanja za turiste sa skoro svih emitivnih tržišta izuzev tržišta Velike Britanije kod kojih je dominantan izvor informacija predstavljaju preporuke rodbine ili prijatelja.

- Kada je u pitanju prevozno sredstvo, slično kao i prethodnih godina, najveći broj turista(68,6%) je u toku ljetnje sezone doputovao u Bar automobilem, dok je 29,2% turista doputovalo avionom.
- Najveći broj turista boravi u Baru od 4 do 7 noći (71,5%) i u prosjeku su ostvarili 5 noćenja tokom ljetnje turističke sezone u Baru u 2022. godini. Skoro svi turisti koji su boravili u Baru u toku ljetnje turističke sezone su prije dolaska rezervisali smještaj i to najčešće putem interneta (82,9%). Nadalje, svaki drugi turista je rezervisao smještaj od 1 do 4 nedjelje prije dolaska u destinaciju, a svaki treći turista je rezervisao smještaj od 5 do 8 nedjelja prije dolaska u destinaciju. Najveći broj turista boravi u Baru od 4 do 7 noći (44,8%) i od 8 do 10 noći (34%). S tim u vezi turisti su tokom ljetnje turističke sezone u Baru u prosjeku ostvarili 8 noćenja.
- Plivanje i kupanje su glavne aktivnosti turista tokom boravka u Baru. Slijedi odlazak u restorane (88,6%), odlazak u diskoteke/ noćne klubove (75,4%), razgledanje znamenitosti/posjećivanje muzeja/galerija/ izložbi (72,4%) kupovina (70,4%), posjećivanje lokalnih proizvođača hrane/vinskih podruma (67,2%), posjećivanje lokalnih manifestacija, priredbi i koncerata (66,4%). Turisti su se tokom boravka u Baru u 2022. godini značajno više bavili aktivnostima u prirodi i avanturističkim sportovima, sportovima na vodi kao i zdravstveno-rekreativnim aktivnostima u odnosu na 2021. godinu.
- Najposjećenija turistička atrakcije u Baru u 2022. godini tokom ljetnje sezone je uži centar grada (95,1%), slijede Stara maslina (80,6%), Stari Bar (79,9%), Sutomore (68,5%), Dobre Vode (57,5%) i Šušanj (54,8%).
- Turisti koji su boravili u Baru u toku svog putovanja su posjetili i druga mjesta i to u najvećem broju mjesta na primorju Crne Gore i to Budvu (48,6%), slijede Sveti Stefan (44,6%), Tivat (32,8%), Ada Bojana (32,6%), Ulcinj (27,6%) i Kotor (25,9%).
- Analiza zadovoljstva turističkom ponudom Bara u 2022. godini je sagledana kroz analizu ocjene stepena zadovoljstva kako ukupnom ponudom tako i ocjenom elemenata turističke ponude Bara na skali od 1 (odlično) do 5 (vrlo loše). Turisti su generalno veoma zadovoljni turističkom ponudom Bara. Ukupna ocjena zadovoljstva boravkom u Baru u 2022.godini je 1.93.
- Kada su u pitanju opšti elementi turističke ponude turisti su najviše zadovoljni ljepotom prirode i uređenosti mjesta, dok su najmanje zadovoljni organizacijom saobraćaja i ljubaznošću osoblja na granici/carini/policiji. Nadalje kada su u pitanju zadovoljstvo elementima turističke ponude koji se odnose na smještaj turisti su posebno zadovoljni komforom i higijenom u smještajnim objektima (1,92). S druge strane najmanje su zadovoljni kvalitetom hrane u smještajnim objektima (2.0). Na kraju kada su u pitanju elementi turističke ponude destinacije turisti su veoma zadovoljni odnosom cijene i kvaliteta, opremljenošću i uređenošću plaža i raznolikosti ponude kulturnih manifestacija. S druge strane turisti su iskazali mnogo manje zadovoljstvo kada je u pitanju rad turističkih agencija, kvalitet lokalnog prevoza.
- Turisti su upoređivali ponudu grada Bara kao destinacije sa ranije posjećenim destinacijama. Imajući u vidu veliki broj različitih destinacija sa kojima su upoređivali grad Bar, destinacije su grupisane. Analizirajući ocjene pojedinačnih elemenata ponude grada Bara u odnosu na konkurentske destinacije možemo zaključiti da je turistička ponuda Bara bolja ili slična ponudi njenih konkurenckih destinacija.

- Ukupni prosječni troškovi putovanja po osobi u Baru tokom ljenje turističke sezone u 2022. godini iznosili su 664,7 eura, dok su prosječni dnevni troškovi po osobi iznosili 132,9 eura.

VI PROJEKTI ZA POBOLJŠANJE USLOVA BORAVKA TURISTA I PODIZANJE NIVOA KVALITETA TURISTIČKE PONUDE

VI a. Postavljanje šahovskih stolova i iscrtavanje šahovskih tabli

Turistička organizacija Bar je nastavila sa aktivnostima obogaćivanja turističke ponude grada, postavila šahovske stolove u dvorištu osnovne škole "Jugoslavija", u parku Doma kulture i u centralnom parku u Virpazaru. Pored šahovskih stolova, u holu gimnazije "Niko Rolović" i kod JP "Sportski centar" iscrtane su šahovske table sa velikim figurama namijenjena djeci, a i svima ostalima koji žele da se zabave i odigraju partiju šaha.

VI b. Projekti valorizacije kulturne baštine

Turistička organizacija opštine Bar je u 2021.godini objavila javni poziv za učešće u postupku raspodjele sredstava za realizaciju projekata valorizacije kulturne baštine, koji se odnose na arheološka istraživanja, konzervatorske i restauratorske radove, rekonstrukciju i promociju kulturnih dobara na teritoriji Opštine Bar.

Na osnovu odluke komisije za odabir projekata valorizacije koja je radila u sastavu: Željko Karanikić, predsjednik, Svetlana Gažević, član, mr Nikoleta Nikčević, član, a koja je imenovana od strane Skupštine opštine Bar, zaključeni su

ugovori o finansiranju projekata. Ugovor je zaključen sa NVO „Bubulj“ koji je radio na spotovima Bar – Color Wheel i Bar Cinematic Wheel, sa NVU „Manoveki“ koji su bili zaduženi za promovisanje keramičkih posuda iz prošlosti Bara kroz dokumentarni film i replike predmeta, kao i sa NVO „Melos“ koji je radio podkaste sa arheolozima o valorizaciji i promociji kulturnih dobara.

Cilj Javnog poziva je bio valorizacija kulturne baštine kroz projekte na osnovu kojih se može unaprijediti kvalitet turističke ponude opštine Bar.

Ukupna finansijska sredstva opredijeljena Javnim pozivom iznose 13.300,00€ i mogla se koristiti isključivo za namjene navedene u pozivu, odnosno Odluci o izboru i ugovoru. Na osnovu odluke komisije dodijeljeno je 9 110,00€, i to: NVO Bubulj 2. 510,00€ za projekat „Promotivni video spotovi Bar-Color Wheel i Bar Cinematic Wheel“, NVU „Manoveki“ 3.900,00€ za projekat „Promovisanje keramičkih posuda iz prošlosti Bara kroz dokumentarni film i replike predmeta“, NVO „Melos“ Bar 2. 700,00 € za projekat „Podcasti sa arheolozima o valorizaciji i promociji kulturnih dobara“.

VI c. Edukativni poligon za djecu

Podržavajući aktivnosti koje afirmišu važnost rasta i razvoja djeteta kroz igru, Turistička organizacija Opštine Bar je u 2022. godini završila projekat iscrtavanja edukativnog poligona u vidu didaktičkih i motoričkih staza koje podstiču na igru, razvoj motorike i logičko razmišljanje djece predškolskog i školskog uzrasta. Cilj projekta je bio da se bojama za beton otpornim na spoljašnje uticaje, iscrtava poligon koji nudi mogućnost za igru, ali i za učenje. Iscrtavanje

poligona bilo je povjerenio umjetniku Piljagić Mladenu, dok je za animaciju djece iz vrtića „Svetionik“ bio zadužen glumac Dejan Đonović. Ispred Turističke organizacije Bar mališanima su upriličeni pokloni.

VI d. Oslikani tep ormari

Turistička organizacija Bar nastavlja da doprinosi misiji uljepšavanja, poboljšavanja urbanog pejzaža kao i kreiranju nove turističke atrakcije u našem gradu. U okviru projekta oslikavanja tep ormara urađene su umjetničke intervencije na istim, koje obogaćuju prostor, čine ga jedinstvenim, daju mu život i ritam.

U ovoj akciji TO Bar, mladi umjetnici Hajdana Kostić Hajdi i Stefan Bulatović svojim ilustracijama sa simbolima našeg grada uljepšali su uže jezgro grada.

VI e. Pješačke staze

Turistička organizacija Bar je za poboljšanje uslova boravka u ruralnom području na teritoriji opštine Bar, u cilju uređenja i održavanje pješačko planinskih staza potpisala Ugovor o uređenju i održavanju planinarskih staza sa planinarskim klubom „Rumija“ iz Bara. Planinarski klub Rumija je u izvještajnom periodu održavao i uredio 17 staza i to: Stari Bar – Baltina, Volujica – Val od Bigovice, Sutomore – tvrđava Neh Nehaj, Sutorman – Vrsuta- Sutorman, Tuđemili – vrh Kunora – PPT (priključak), Bijela skala – Pinčići – Murići (vidikovac TO), Baltina - Bijela skala – Gurza (bunari) – Gornji Šestani, Zupci (selo) – crkva sv. Ivana – manastir Ribnjak – Mužić – Sutorman, Šušanj – Gornja voda – Kolijevka – Sutorman, Gornja Briska – Rumija (vrh), Podgor- sjenokos – most Opačac – Dupilo – Virpazar, Sutomore – Sozina - Popov do, Sutomore – Sozina – Vrsuta, Bijela skala – Livari, Stari Bar- Kajnak – Džidžarin – Bartula, Limljani – Klisići – Litine i Volujica (Duvanski) – grlo do tunela.

VI e. IPA Projekat „Emoundergrounds“

TO Bar u okviru projekta EMOUNDERGROUNDS kupiljen kancelarijski namještaj za

Turistička organizacija Bar je u okviru projekta EMOUNDERGROUNDS, kupila kancelarijski namještaj za Arhiepiskopsku palatu, u svrhu održavanja radionica i prezentacija, koji je za cilj imala bolju turističko-kulturološku valorizaciju Starog grada Bara. Projekat se implementirao u okviru Interreg V-B Jadransko-jonskog transnacionalnog programa 2014-2020 (ADRION) i to u periodu 01.01.2020 do 31.12.2022.godine.

Projekat je realizovan sa 10

projektnih partnera iz EU i IPA zemalja među kojima su osim TO Bar i i Opština Nardo i Opština Carpi (Italija), Opština Andravida–Killini (Grčka), Turistička zajednica grada Rijeke i Javna ustanova u kulturi Tvrđava kulture Šibenik (Hrvatska), Regionalni razvojni centar Koper i Opština Ivančna Gorica, Slovenija (Slovenija), Opština Kukes (Albanija) i Razvojna agencija Grada Trebinja (BiH). Pridruženi partner na ovom projektu bio je Kulturni Centar Bar.

U okviru projekta se do sada radilo na prikupljanju matrijala o pet istorijskih atrakcija unutar zidina Starog Bara, snimanja tih lokacija u 3D tehnologiji, izrade regionalnog akcionog plana o valorizaciji 10 lokacija koje se nalaze u partnerskim zemljama projekta.

U okviru projekta Emoundergrounds održan koncert Etno grupe “Zora”- Novembar 15, 2022

U okviru projekta barska Etno grupa Zora je održala koncert pred svojim sugrađanima izvela skoro cijelokupni repertoar. Etno grupa "Zora," svoj muzički izraz zasniva na tradicionalnoj muzici, Crne Gore i Balkana, ukomponovanim u pop-rok aranžmanima. Imaju jedan album i više muzičkih spotova. Posebnost ovog koncerta bilo je izvođenje turske pjesme koju su izveli sa svojim prijateljem iz Izmira i gostom na koncertu Gorkem Aksu koji je svirao kahon.

U okviru projekta Emoundergrounds odigrana je predstava "The Klub"- Novembar 21, 2022

značajnu ulogu u implementaciji projekta u tvrđavi Starog Bara.

Turistička organizacija Bar nastavlja sa implementacijom projekata Emoundergrounds u saradnji sa 10 projektnih partnera i 5 povezanih partnera. U sklopu projekta pred publikom je odigrana predstava "the Klub" koju je režirala Vesna Vujošević Labović. Akteri su mladi glumci iz NVU DES "Scena" koji u predstavi pričaju priču o tinejdžerima, njihovim potrebama i želji da budu prihvaćeni. Kulturni Centar Bar kao pridruženi partner na ovom koji ima

Turistička organizacija Bar je u protekloj sedmici organizovala tri radionice u okviru

U muzičkom studiju Melos u Baru održana je prva radionica iz serijala Etno muzika u organizaciji Filipa Despotovića (30. novembra). Na prvoj radionici muzičke produkcije, učesnici su govorili o istoriji i nastanku muzičke produkcije, pionirima muzičke produkcije, opremi koja je korišćena u prethodnih 60 godina kao i novim mogućnostima, izazovima i uticaju istorijatu uzorkovanja zvuka, novim

tehnologijama uzorkovanja i dizajnu zvuka. Praktične demonstracije uslijedile su nakon

Turističku radionicu iz ciklusa „Kreiranje i prodaja lokalnih turističkih proizvoda“ održala je Slavica Vukčević, izvršna direktorica

diversifikaciju turističke ponude, materijalno i nematerijalno naslijeđe, popularna mesta koja „van utabanih staza“.

Na kraju ove radionice, razgovaralo se o izazovima u onim profesijama koje se nalaze „na prvoj liniji fronta“, odnosno u direktnom kontaktu sa turistima, ovaj dio radionice bio je u većem dijelu fokusiran na pitanja vezana za usluge turističkog vođenja, status vodiča, kontinuiranu edukaciju i pitanja interpretacije kulturnog nasljeđa.

Treća radionica(2. decembra) iz oblasti turizma

turističkih vodiča, koji aktivno vode na engleskom, njemačkom, ruskom, italijanskom i španском jeziku. Istorija i pedagog Miloš Vukanović, dao je izvanredan pregled istorije Bara, a zatim se fokusirao na obilazak Starog grada Bara, dajući primjere interpretacije kulturnog nasljeđa i fokusirajući se na metodologiju priповедanja, povezivanje događaja, prostora, vremena, diskusiju o vokabularu koji treba koristiti, neospornim i hipotetičkim podacima, te povezanosti lokalnih

događaja sa širom regionalnom procesima i istorijskim događajima. Nakon

Projekat Emoundergrounds se realizovao u okviru Interreg V-B Jadransko-jonskog transnacionalnog programa 2014-2020 (ADRION).

Cilj projekta je bio promocija i valorizacija identifikovanih kulturnih dobara (dvorci, tvrđave i drugi objekti kulture sa podzemnim tunelima), a samim tim i da se na održiv način doprinese atraktivnosti i konkurentnosti odabranih turističkih destinacija koristeći napredne informacione i komunikacione tehnologije (ICT). Projekat je realizovala mreža koju su činili 10 projektnih partnera i 5 povezanih partnera iz Italije, Grčke, Hrvatske, Slovenije, Albanije, Crne Gore i Bosne i Hercegovine. Uloga TO Bar je bila da koordinira sve aktivnosti koje se tiču promocije projekta i rezultata projekta.

Pridruženi partner iz Crne Gore na projektu je Kulturni centar Bar. Planirano je da se projekat i aktivnosti realizuju od januara 2020. do 31.01.2023. godine. Ukupan budžet projekta je 2.605.497 eura, dok je za TO Bar opredijeljen iznos od 150 255 eura. Iz projekta je bespovratno obezbijedeno 127.716 eura, dok je učešće TO Bar iznosilo 22.538 eura.

Ostvareni rezultati:

- 1) Uspostavljena nova mreža transnacionalne saradnje turističkih aktera targetiranih teritorija
- 2) EMOUNDERGROUNDS transnacionalni Akcioni plan za sprovođenje bolje valorizacije ciljanih kulturnih turističkih destinacija i čitavog ADRION područja
- 3) Investicije malog obima kao pilot primjene tehnoloških, multimedijalnih i interaktivnih instalacija za upravljanje/uživanje/unapređenje 10 lokacija kulture
- 4) EMOUNDERGROUNDS zajednička strategija za pametno, održivo i inkluzivno upravljanje ADRION kulturnom baštinom i turizmom
- 5) Nove posjete projektnim kulturnim destinacijama realizacijom događaja iz oblasti tradicije, književnosti i muzike.

Podproizvodi:

- a. Konsultativni sastanci sa predstavnicima lokalnog turističkog i sektora kulture
- b. transnacionalni Akcioni plan za sprovođenje bolje valorizacije ciljanih kulturnih turističkih destinacija i čitavog ADRION područja
- c. TO Bar u okviru projekta EMOUNDERGROUNDS kupila namještaj IT oremu za Arhiepiskopsku palatu u sklupu centra za prezentaciju turističke ponude Starog Grada
- d. Postavljen digitalni dvostrani bilbord na setalistu kralja Nikole
- e. Teritorija Starog grada Bara pokrivena wi-fi signalom
- f. Izrađena mobilna interaktivna aplikacija i sa 3D prikazima određenih lokacija Starog Bara
- g. Turistička organizacija Bar je organizovala 18 radionica u okviru projekta
- h. U okviru projekta Emoundergrounds odigrana je predstava "The Klub"
- i. Održan koncert Etno grupe "Zora"
- j. Održan okrugli sto na temu valorizacije lokalne tradicije i sadržaja kulturne baštine
- k. Odštampane brošure i snimljen kratak video za promociju rezultata projekta

VIf. IPA Projekat „Wrecks4All“

Održane radionice sa temom "Crna Gora nova evropska ronilačka destinacija- Modeli upravljanja destinacijom".

U okviru projekta WRECKS4ALL, odnosno projektne aktivnosti A.T1.3 Unapređenje upravljanja destinacijom i promocija podvodnog kulturnog nasljeđa, Pomorski fakultet Kotor i Turistička organizacija Bar organizovali su radionice "Crna Gora nova evropska ronilačka destinacija-Modeli upravljanja destinacijom" 28.10. na Pomorskom fakultetu u Kotoru i 31.10. u Opštini Bar. Predstavnici turističkog sektora, turističkih organizacija, agencija, operatora, Udruženja Hotela Crne Gore i

predstavnici medija su upoznati sa principima i standardima ronilačke turističke usluge, zatim sa ekonomskim doprinosom koji ronilački turizam ima na primorske regije i cjelokupnu turističku privredu. Predstavljen je akcioni plan izrađen u okviru projekta za uređenje i uspostavljanje destinacije. Zatim su predstavljeni optimalni modeli destinacijskoj menadžmenta dizajnirani za upravljanje destinacijom. Diskutovano je o metodologiji uspostavljanje destinacije, ocjeni modela i izboru optimalnog modela upravljanja destinacijom, implementaciji modela, umrežavanju turističke ponude, komunikaciji između aktera u lancu ronilačkog turizma i generalne turističke ponude kao i promociji destinacije. Radionice su završene konferencijom za medije i novinare na kojoj su predstavljeni akcioni plan za uređenje i uspostavljanje destinacije kao i modeli destinacijskog menadžmenta.

Održana interaktivna radionica između tur-operatora, aktera u ronilačkom turizmu i VR/AR provajdera usluga u Baru.

Tim Turističke organizacije Bar i Pomorskog fakulteta u Kotoru, u Hotelu Princess u Baru, u petak 11. novembra održao je Interaktivnu radionicu između tur-operatora, aktera u ronilačkom turizmu i VR/AR provajdera usluga. Bila je to finalna radionica posvećena temama izgradnje destinacije ronilačkog turizma kroz predstavljanje akcionog plana i inovativnog koncepta organizacije i menadžmenta same ronilačke destinacije. U radu je učestvovalo 35 predstavinka turističkog sektora, menadžera i vlasnika hotela i smještaja, turističkih agencija, tur-operatera, pružalaca različitih vrsta turističkih usluga iz domena ugostiteljstva i

avanturističkog turizma, lokalnih turističkih organizacija, ronilačkih centara, Nacionalne turističke organizacije, Uprave pomorske sigurnosti i upravljanje lukama, JP Morskog Dobra i stručnjaka za vrituelnu i obogaćenu realnost.

Optimalan preporučeni model upravljanja destinacijom, koji je ishod naučnih analiza i istraživanja sprovedenih u poslednjih godinu dana u Crnoj Gori, podvlači neophodnost donošenja zakonodavnog okvira za ronilački turizam baziranih na nacionalno usvojenim nMEST EN ISO 24803:2022 standardima „Usluge u rekreativnom ronjenju“, zatim izgradnju sistema zaštite resursno atrakcijske osnove, prirodne i kulturne podvodne baštine, kroz međuinstitucionalnu saradnju i sinergije, snažnu promociju destinacije na zapadnim tržištima i upravljanje destinacijom od strane destinacijskih menadžment kompanija.

Glavni cilj projekta je da doprinese jačanju i diverzifikaciji turističke ponude zasnovane na podvodno-kulturnom nasljeđu regije Istočnog Jadrana kroz prekogranično upravljanje, zaštitu, promociju i održivu valorizaciju podvodne kulturne baštine.

U Baru održan završni događaj na WRECKS4ALL projektu.

Tursitička organizacija Opštine Bar upriličila završni događaj na projektu pod nazivom "Zaštita podvodnog nasljeđa kroz digitalizaciju i valorizaciju kao novi oblik turističke ponude" - WRECKS4ALL, odobrenog za finansiranje u sklopu Interreg IPA programa prekogranične saradnje Hrvatska-Bosna i Hercegovina-Crna Gora 2014-2020.

Projekat Wrecks4all je dio Interreg IPA Programa prekogranične saradnje Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Crne Gore.

Ovaj projekat doprinosi razvoju turizma i očuvanju kulturne i prirodne baštine. Glavni cilj projekta WRECKS4ALL je bio zaštita i valorizacija podvodne baštine putem njegove digitalizacije čime bi se kreirala nova turistička ponuda. U sklopu projekta izradjena je digitalizacija, virtualna stvarnosti (VR) kako bi se pristup podvodnim nalazištima učinio dostupnim široj javnosti, uključujući ljude s različitim vrstama invaliditeta. Projekat je implemetiralo 5

partnera. Iz Crne Gore: Univerzitet Crne Gore – Podgorica, koji je i nosioc projekta i Turistička organizacija Bar. Iz Bosne i Hercegovine je partner, turistička zajednica Hercegovačko – neretvanskog kantona. Sveučilište u Splitu – Pomorski fakultet i Hrvatski pomorski muzej Split su partneri iz Hrvatske. Planirano je da se projekat i aktivnosti realizuju od januara 2020. do 31.decembra 2022. godine. Ukupna vrijednost projekta je 1.120.726 eura, dok je predviđeni budžet za Turističku organizaciju Bar iznosio 113.688 eura. Iz projekta će biti bespovratno obezbijeđeno 96.635.56 eura, dok je učešće TO Bar 17.053 eura.

Ostvareni rezultati:

- 1) Obezbjedena obuka o destinacijskom menadžmentu i turističkoj promociji podvodnog kulturnog nasleđa za 60 osoba
- 2) Obezbijeden kurs podvodne arheologije i ronjenja i podvodnog fotogrametrijskog skeniranja za 42 osobe
- 3) Proizveden set od 9 VR/AR i 9 2D proizvoda koji se odnose na podvodno kulturno nasleđe
- 4) Proizvedena interaktivna online mapa virtuelnih olupina brodova istočnog Jadrana/staza podvodnog nasleđa

Podproizvodi:

- a. Stvorene grupe predstavnika ronilačkog turizma na nacionalnom nivou
- b. Akcioni plan prekograničnog upravljanja, unapređenja i turističke valorizacije podvodnog nasleđa
- c. Unapređenje upravljanja destinacijom i promocija podvodnog kulturnog nasleđa (kroz radionice, sastanke i novi model upravljanja destinacijom)
- d. Organizacija kursa podvodne arheologije i ronjenja sa fokusom na fotogrametriju
- e. Mapiranje olupina brodova/podvodnog nasleđa za potrebe ronilačkog turizma mreža tematskih ruta
- f. Regionalne tematske rute olupina/podvodno nasleđe regiona
- g. Fotogrametički pregledi odabranih 6 olupina/atrakcija na nacionalnim nivoima
- h. Proizvedeni VR i AR modeli – ukupno 9
- i. Virtuelna karta olupina brodova istočnog Jadrana/staza podvodnog nasleđa
- j. Izrada karte sa mogućim područjima i lokacijama koje bi bile pogodne za pokretanje malih ronilačkih biznisa
- k. Obuke/Radionice o unapređenju vještina koncesionara u ronilačkom turizmu
- l. Opremanje VR/AR salona (Kotor, Split, Mostar)
- m. Štampani promo materijal (Publikacije tematske rute o podvodnoj baštini, karte i lifleti)
- n. Aplikacija za mobilni telefon za promociju i razmjenu informacija o aktivnostima ronilačkog turizma istočnog Jadrana
- o. Izrada kratkih video zapisa o projektu
- p. Promocija putem veb portala i društvenih mreža

VII INICIJATIVA, EDUKACIJA I KOORDINACIJA

VII a. Saradnja sa Opštinom Bar

Izuzetno dobra saradnja sa Opštinom Bar podrazumijeva i obostrano pružanje brojnih informacija, kao i podataka neophodnih za realizaciju brojnih aktivnosti.

VII b. Saradnja sa Ministarstvom ekonomskog razvoja i turizma, NTO i LTO

Tokom 2022. godine su održani sastanci na kojima su postignuti dogovori oko zajedničkih nastupa na sajmovima, uz predloge i sugestije za predstojeću turističku sezonu koja nas očekuje.

VII c. Saradnja sa Upravom policije - Granična ispostava Bar i Poštom Bar

TO Bar je u saradnji sa Upravom policije - Graničnom ispostavom u Baru, radila elektronsku prijavu boravka turista u turističko informativnim biroima, sa ciljem da se i na taj način poboljša registracija gostiju i naplata boravišne takse, a sa Poštom Crne Gore, TO Bar ima potpisani Ugovor o poslovnoj saradnji u obavljanju poslova platnog prometa (uplata boravišne takse).

VII d. Saradnja sa JP "Radio Bar"

Redovna komunikacija i zajedničke akcije doprinijele su boljoj promociji turističke ponude barske opštine.

VII e. Saradnja sa JP „Morsko dobro“

Saradnja se ogleda prvenstveno u rješavanju brojnih problema koje turisti dostavljaju TO Bar, posebno kada je u pitanju uređenost plaža.

VII f. Saradnja sa svim opštinskim javnim preduzećima, Mjesnim zajednicama, Upravom pomorske sigurnosti, NP Skadarsko jezero, Marina Bar, Port of Adria, Barska plovidba, Lučkom kapetanijom, Elektodistribucijom Bar, Poštom Bar, MUP-om, svim opštinskim i republičkim inspekcijama je bila izuzetno dobra i doprinijela je rješavanju brojnih problema koji su se javljali, posebno u turističkoj sezoni.

VII g. Turistička organizacija Bar je svoju arhivu fotografija ustupala mnogim firmama na korišćenje u okviru njihovih djelatnosti, a sve u cilju bolje promocije.

VII h. Turistička organizacija Bar je reklamni materijal poklanjala brojnim institucijama, organizacijama, sportskim i kulturno umjetničkim društvima, pojedincima koji su u zemlji i inostranstvu osim svojim aktivnostima prezentovali turističku ponudu barske opštine.

VII i. Predsezonski obilazak turističke privrede

Predstavnici TO Bar su u predsezoni obilazili barske hotele kako bi bi se upoznali sa problemima u poslovanju i pomogli u prevalizaženju istih. Tim povodom v.d. direktor Ivan Kovač sa saradnicima je posjetio hotel "Sidro" gdje su se upoznali sa novim rukovodstvom, ostvarili kontakt i dobili informacije o novim planiranim sadržajima ovog hotela. Nakon toga, uslijedila je posjeta hotelu "Sato" u Sutomoru, koji pretenduje da oživi Sutomore u zimskom periodu.

Posjećeni su i hoteli „Agape“ „Princess“ „Franca“ i „Kalamper“. Barski hotelijeri su istakli da je jedan od većih problema sa kojima se suočavaju nedostatak kadra za rad u hotelijerstvu i ugostiteljstvu. U okviru ove aktivnosti nastavljene su posjete i vinariji „Đuković“, kompleks u „Talići Hill Rustic Villas“, kao i „Gazdinstvu Guvno“ kao i mnoge druge privrednike.

VII j. Sastanak sa učenicima Srednje ekonomsko-ugostiteljske škole

Turističku organizaciju Opštine Bar su posjetili učenici obrazovnog programa Turistički tehničar/ka, Srednje ekonomsko-ugostiteljske škole, zajedno sa nastavnikom Jelenom Vlahović.

Cilj posjete je bio upoznavanje i predstavljanje inovativnih i kreativnih ideja ovih mlađih ljudi, a koje bi ujedno doprinijele promociji našeg grada u digitalnom svijetu.

VII k. Sastanak I sjednice Koordinacionog tijela

Sjednica Koordinacionog tijela za pripremu i praćenje turističke sezone na području opštine Bar kojim predsjedava predsjednik Opštine Dušan Raičević održana je 21. aprila. To je bio prvi ovogodišnji sastanak Koordinacionog tijela koji vrši završne pripreme za ljetnji sezonu. U njegovom sastavu su predstavnici državnih i lokalnih organa, mjesnih zajednica, nacionalnih parkova, bezbjednosnih organa, turističkog i ugostiteljskog sektora, državnih i lokalnih preduzeća i drugih subjekata

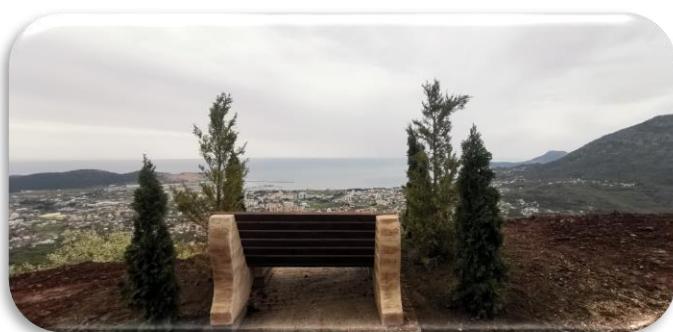
koji utiču na tok i kvalitet turističke sezone. Predsjednik Opštine Dušan Raičević poručio je tada da je lokalna uprava na raspolaganju svima sa svojim kapacitetima i logistikom te da će ove godine sve službe biti na najvišem nivou pripravnosti. Tom prilikom je rekao da je godina dobro počela te da su hoteli već otvoreni, a neki i potpuno bukirani u predsezoni, što je nakon dvije godine pandemije dobar pokazatelj. Istakao da je Bar već orijentisao na nova tržišta evropskih država na kojima se već aktivno promoviše, kako bi se smanjila šteta očekivano manje posjete gostiju iz ratom zahvaćeno područja Ukrajine i iz Rusije.

Ivan Kovač, v.d. direktor Turističke organizacije Bar je tom prilikom kazao da TO Bar predstavila novi web sajt dostupan na www.bar.travel sa interaktivnom ponudom i za turiste ali i za hotelijere i izdavače smještaja. Oni će moći da registruju i sami uređuju svoje profile i ponude na ovom sajtu i promovišu tako svoju djelatnost. Kovač je tada predstavio i niz

aktivnosti koje su usledile u narednim mjesecima, kao što novi zanimljivi sadržaji na javnim površinama, nove turističke mape grada i zaleđa ali i niz velikih događaja u Baru. Ovi događaji, od koncerata velikih zvijezda, raznih turnira pa do svjetskih okupljanja u oblasti novih e-tehnologija.

Konstatovano je da je potrebno intenzivirati saradnju između lokalne uprave, organa i svih sektora vezanih za privredu kako bi se uspješno nastavio trend stalnog unapređenja turističke ponude i atraktivnosti Bara.

VII l. Obilježavanje Svjetskog dana planete Zemlje - 22.april

Turistička organizacija tradicionalno obilježava Svjetski dan planete Zemlje u cilju skretanja pažnje na značaj očuvanja prirode i promociju barskog zaleđa. Najvažniji preduslov za razvoj i promociju turizma predstavljaju upravo prirodna bogatstva kojima naša opština obiluje, ali isto tako zahtijevaju i permanentan rad na njihovom očuvanju. Svjesni činjenice da naši sugrađani kao i brojni turisti sve više slobodnog vremena provode u prirodi, u mjestu Velembuse je postavljena panoramska klupa sa koje se pruža jedan od najljepših pogleda na grad Bar. Prostor u blizini klupe je hortikulturno uređen sadnjom adekvatnog drveća. U nadi da ćemo zajedničkim snagama podići svijest o potrebi zaštite životne sredine i odgovornijeg ponašanja prema prirodi koja nas okružuje ova će realizirati u narednim godinama.

slobodnog vremena provode u prirodi, u mjestu Velembuse je postavljena panoramska klupa sa koje se pruža jedan od najljepših pogleda na grad Bar. Prostor u blizini klupe je hortikulturno uređen sadnjom adekvatnog drveća. U nadi da ćemo zajedničkim snagama podići svijest o potrebi zaštite životne sredine i odgovornijeg ponašanja prema prirodi koja nas okružuje ova će realizirati u narednim godinama.

VII lj. Obilježavanje Svjetskog dana turizma

Turistička organizacija Bar je krstarenjem Skadarskim jezerom sa srednjom ekonomsko – ugostiteljskom školom iz Bara obilježila Svjetski dan turizma.

Učenici su posjetili Virpazar, a tokom krstarenja, imali su priliku da uživaju u oazi netaknute prirode, staništu bogate flore i faune, posjeti ostrvima i starim ribarskim selima kao i manastirima Starčevu, Beški i Komu, uključujući mala ostrva od kojih je najpoznatije Grmožur.

Nakon krstarenja, uslijedila je posjeta tvrđavi Besac.

VIII FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ

1. Prihodi i rashodi

Analiza bilansa uspjeha, bazirana na realizovanim prihodima za 2022. godinu, govori da je TO Bar ostvarila **ukupan prihod** u iznosu od **1.368.629 €**, dok su na drugoj strani ostvareni ukupni **rashodi** u iznosu od **1.210,855 €**. To upućuje na zaključak da je TO Bar svoje rashode pokrila prihodima, te ostvarila pozitivno poslovanje u iznosu od **157.774 €**.

Tabela 1. Pregled prihoda i rashoda u 2021. i 2022. godini

r.b.	OPIS	Ostvareno 2021. €	Plan 2022. €	Ostvareno 31.12.2022.	Index	
		3	4	5	6(5:3)	7(5:4)
1	PRIHODI	1.170.076	1.282.500	1.368.629	117	107
1	Boravišna taksa	604.782	700.000	852.641	141	122
2	Turistička taksa	416.557	348.000	355.649	85	102
3	Članski doprinos	37.636	70.000	68.175	181	97
4	Ipa sredstva EU i ostali prihodi	111.101	164.500	92.164	83	56
2	RASHODI	841.311	1.282.500	1.210.855	144	94
2.1.	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	277.070	260.000	271.112	98	104
2.2.	Troškovi amortizacije	23.282	24.000	24.774	106	103
2.3.	Ostali poslovni rashodi	540.959	998.500	914.969	169	92
3	RAZLIKA	328.765	-	157.774	48	-

Analizirajući prezentiranu bilansnu šemu, može se zaključiti da su ukupni ostvareni prihodi za 17% veći u odnosu na uporednu godinu, a u odnosu na plan prihodi su **veći za 7%**.

Napominjemo da je u ovoj godini zabilježen veći prihod od **boravišne takse** u odnosu na prethodnu godinu, što u procentima iznosi 41%, a u odnosu na plan prihodi su veći za 22%. To je prije svega izazvano većim prilivom turista, kao i efikasnom naplatom od strane TO Bar i Uprave lokalnih javnih prihoda Opštine Bar. Naime, u cilju bolje informisanosti, efikasnije prijave turista i što veće naplate boravišne takse, TO Bar je otvorila 11 Turističko informativnih biroa u svim turističkim mjestima opštine i zaposlila sezonsku radnu snagu.

Iskazano u tabeli, naplata **turističke takse** je zabilježila pad od 15% u odnosu na prethodnu godinu.

Članski doprinos je zabilježio rast koji je u odnosu na prethodnu godinu 81% veći, a u odnosu na planska predviđanja 3% manji.

Naplaćena sredstva svrstana u Ipa sredstva EU i **ostali prihodi**, su za 17% manja u odnosu na predhodnu godinu, a u odnosu na plan prihodi su manji za 44%. Najveće učešće u ovoj grupi prihoda u prethodnoj godini je od boravišne takse koja je naplaćena u iznosu 852,6 hiljade eura, dok je u 2021-oj naplaćeno svega 604,7 hiljade eura. Od ostalih prihoda ostvareno je od provizije Pošte CG u iznosu od 7,6 hiljade eura, preko koje se vrši uplata naplaćene boravišne takse, od donacija Opštine Bar 62 hiljada eura, Ipa sredstava EU 11,9 hiljade eura, od montažnih objekata privremenog karaktera za Novogodišnji hepening 4,8 hiljade eura.

*Tabela 2. Tabelarni prikaz **prihoda** TO Bar u 2021. i 2022. godini*

<i>r.b.</i>	<i>OPIS</i>	<i>Ostvareno 2021. €</i>	<i>Plan 2022. €</i>	<i>Ostvareno 2022.</i>	<i>Index</i>	
		<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
1	Boravišna taksa	604.782	700.000	852.641	141	122
2	Turistička taksa	416.557	348.000	355.649	85	102
3	Članski doprinos	37.636	70.000	68.175	181	97
4	Ipa sredstva EU i ostali prihodi	111.101	164.500	92.164	83	56
1	UKUPNO	1.170.076	1.282.500	1.368.629	117	107

ANALIZA PRIHODA TO BAR 2005 – 2022

I BORAVIŠNA TAKSA

<i>Godina</i>	<i>Obraču n Pravna l. 100 %</i>	<i>Obr/upl. Fizička l. 100 %</i>	<i>Obračun Ukupno 100 %</i>	<i>UPLATA 100 %</i>	<i>Obraču n Pravna l. 80 %</i>	<i>Obr/upl. Fizička l 80 %</i>	<i>Obračun Ukupno 80 %</i>	<i>UPLATA 80 %</i>
2005	210 557	60 746	271 303	186 142	168 446	48 597	217 042	148 914
2006	195 090	48 236	243 326	228 940	156 072	38 589	194 660	183 152
2007	231 061	116 206	347 267	434 853	184 849	92 965	277 813	347 883
2008	213 710	83 413	297 123	289 265	170 968	66 730	237 699	231 412
2009	156 428	72 547	228 975	188 265	125 142	58 038	188 504	150 612
2010	165 195	159 387	324 582	302 272	132 156	127 510	259 666	241 818
2011	184 679	194 200	378 879	345 383	147743	155 360	303 103	276 307
2012	203 097	212 854	415 951	384 714	162 478	170 283	332 761	307 771
2013	199 969	239 664	439 633	443 597	159 975	191 731	349 339	354 878
2014	144 303	221 080	365 383	370 800	115 442	176 864	292 306	296 640
2015	154 463	409 084	563 547	552 083	123 570	327 267	445 393	441 666
2016	243 127	583 525	826 652	785 645	194502	466 820	661 322	628 516
2017	274 795	554 499	829 294	850 760	219 836	443 599	663 435	680 608
2018	214186	620836	835 022	884350	171349	496668	668018	707480
2019	241 643	696 970	938 613	992 504	193 314	557 576	750 890	794 003
2020	26 720	119 661	146 381	174 175	21 376	95 729	117 105	139 340
2021	124 618	631 359	755 978	755 978	99 695	505 087	604 782	604 782
2022	251 473	771 696	1 023 169	1 023 168	201 178	651 462	852 640	852 640

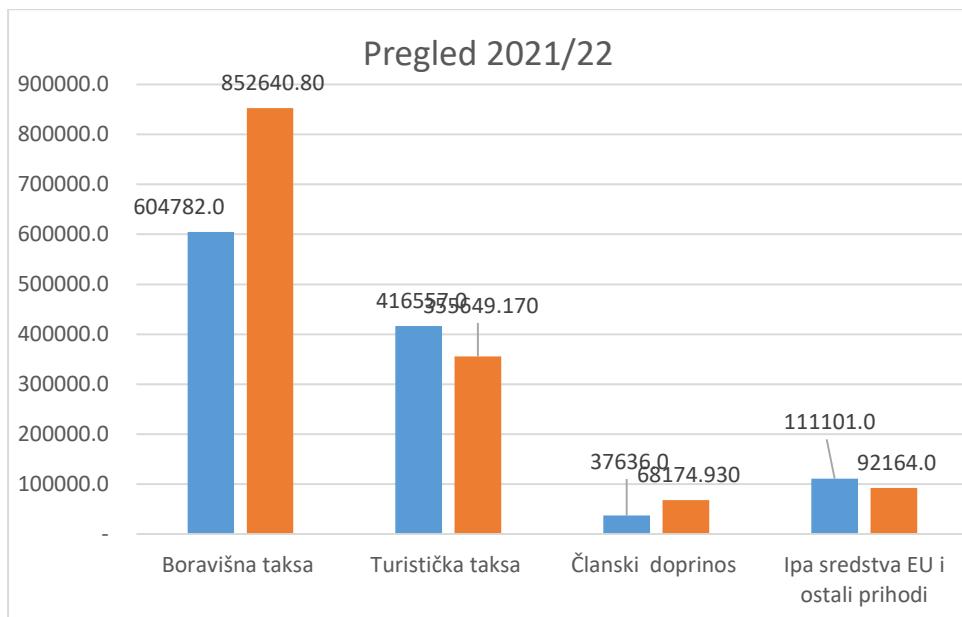
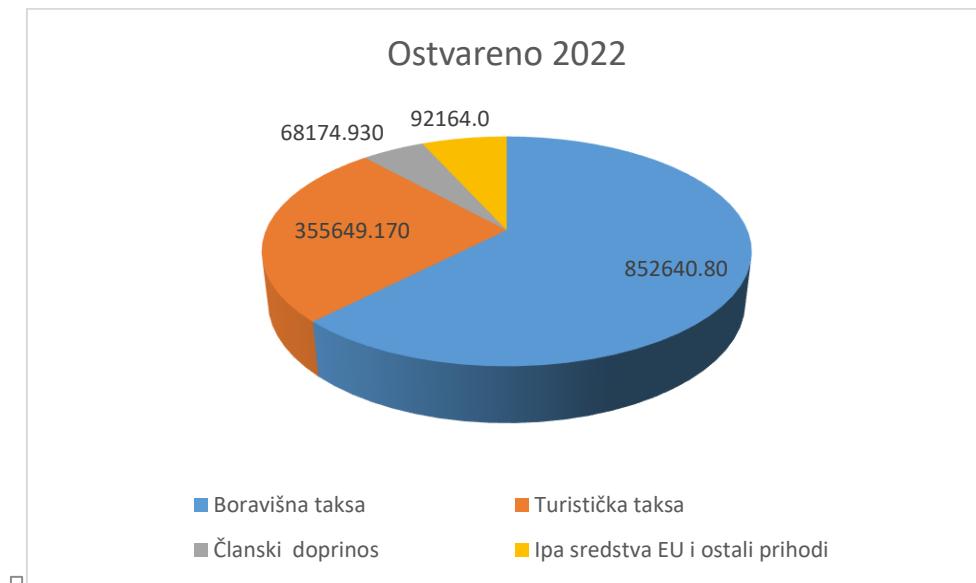
II ČLANSKI DOPRINOS

<i>Godina</i>	<i>UPLATA 100 %</i>	<i>UPLATA 70 % Od 2017. 60%</i>
2005	6 282	4 398
2006	100	70
2007	3 228	2 260
2008	43 440	30 408
2009	62 691	43 884
2010	27 965	19 576
2011	49 530	34 671
2012	26 097	18 268
2013	46 192	32 334
2014	50 611	35 427
2015	105 264	73 685
2016	85 467	59 827
2017	131 302	78 781
2018	141 510	84 906
2019	119 214	71 528
2020	107 862	64 717
2021	62 727	37 636
2022	109 079	68 174

III TURISTIČKA TAKSA

<i>Godina</i>	<i>UPLATA 100%</i>	<i>UPLATA 40 %</i>
2008	50 155	20 049
2009	189 180	75 672
2010	230 755	92 302
2011	294 437	117 775
2012	355 822	142 329
2013	382 234	152 893
2014	409 775	163 910
2015	423 927	169 571
2016	611 920	244 768
2017	638 075	255 230
2018	627 805	251 122
2019	733 148,2	293 259
2020	399 337,5	159 735
2021	1 041 392,5	416 557
2022	889 122	355 649

Pregled prihoda 2022

Kao što se vidi iz tabele, boravišna taksa je naplaćena u iznosu od 852,6 hiljada €. U turističko informativnim biroima naplaćeno je 504.603 hiljade eura. Turistička taksa je naplaćena u iznosu od 355,6 hiljada €. Ova dva prihoda **zauzimaju najznačajnije mjesto** u strukturi ostvarenog prihoda: 62 % zauzima boravišna taksa i 26% turistička taksa.

Zatim slijedi, naplata prihoda od 68,1 hiljada € od članskog doprinosa, što u strukuri prihoda iznosi 5%, a od prihoda naznačenih kao Ipa sredstva EU i ostali prihodi 92,1 hiljade € i u ukupnoj strukturi učestvuju sa 7%.

Tabela 3. Tabelarni prikaz rashoda TO Bar u 2021. i 2022. godini

r.b.	OPIS	Ostvareno 2021. €	Plan 2022. €	Ostvareno troškova	Ukupno na 31.12.2022	Index	
1	2	3	4		5	6(5:3)	7(5:4)
1	Informativno propagandna djelatnost	83.926	143.500	105.380	105.380	126	73
2	Izrada promotivnog materijala	11.659	27.000	22.876	22.876	196	85
3	Izrada suvenira, video	5.622	8.000	5.318	5.318	95	66
4	Organizovanje i finansiranje manif.	83.292	304.000	489.000	489.000	587	161
5	Praćenje turističkog prometa, istraživanje tržišta i borba protiv sive ekonomije	5.519	14.000	14.307	14.307	259	102
6	Inicijativa, koordinacija, edukacija	1.293	4.900	1.076	1.076	83	22
7	Troškovi poslovanja-tekući troškovi	123.027	97.100	159.838	159.838	130	165
8	Nabavka osnovnih sredstava	-	39.000	-	-	-	0
9	Plate i ost. lična primanja zaposlenih i organa upr.	277.070	260.000	271.112	271.112	98	104
10	Strateška dokumenta	44.419	-	-	-	-	-
11	Ostali troškovi (predfinansiranje IPA projekata, nepredvidene aktivnosti i dr.)	121.079	164.500	57.679	57.679	48	35
12	Projekti za poboljšanje uslova boravka turista i podizanje nivoa kvaliteta turističke ponude	69.599	108.500	49.975	49.975	72	46
13	Projekti valorizacije kulturne baštine	232	70.000	9.916	9.916	4274	14
14	Kreditna sredstva za rješavanje stambenih potreba zaposlenih	13.341	12.000	-	-	0	0
15	Sponzorstva	-	12.500	11.999	11.999	-	96
16	Donacije	-	12.500	9.079	9.079	-	73
17	Pomoć	-	5.000	3.300	3.300	-	66
UKUPNO RASHODI		840.078	1.252.500	1.210.855	1.210.855	144	97

Kao što se iz prezentirane tabele vidi ostvareni rashodi su, u odnosu na uporednu 2021. godinu su veći za 44%, ali u odnosu na planska predviđanja manji za 3%.

I Troškovi informativno-propagandne djelatnosti - u ukupnoj strukturi rashoda ovi troškovi učestvuju sa 8%, sa ostvarenim iznosom od 105,3 hiljada € i na četvrtom su mjestu po veličini ostvarenih troškova. U odnosu na uporednu godinu zabilježili su rast od 26%, a u odnosu na plan pad od 27%. Za sajmove koji su detaljno opisani u Izvještaju o radu potrošeno je cca 89 hiljada €, za ostale troškove informativno-propagandne djelatnosti (WEB prezentacije, bilbordi i troškove grupe stranih novinara i turoperatora) 16,3 hiljada €.

II Troškovi izrade informativno propagandnog materijala - u ukupnoj strukturi rashoda ovi troškovi učestvuju sa 1%, i iznose 22,8 hiljada €. U uporednoj godini iznose 11,6 hiljada €, što bilježi rast od 96%, a u odnosu na planska predviđanja pad od 15%.

III Troškovi izrade suvenira, video materijala i kolateralu su iznosili 5,3 hiljada € što je u odnosu na uporednu godinu manje za 5 % a u odnosu na planska predviđanja zabilježen je pad od 34 %.

Tabela 4. Sajmovi i promocije u 2022.godini

SAJAM	DATUM	UČESNICI	UTROŠENO EURA
Ujedinjeni Arapski Emirati/Dubai	06. februar	NTO CG i LTO CG	6 457,56
Češka/ „Holiday World“- Prag	18.-20.mart	NTO CG i LTO CG	5 876,91
Srbija/ ITF Beograd	24.-27. mart	LTO Bar	13 718,73
Bosna i Hercegovina/ „Međunarodni sajam turizma Banja Luka 2022“	08.-11. april	NTO CG i LTO CG	2 852,49
Izrael/ B2B radionica u Tel Avivu	06. april	NTO CG i LTO CG	4 661,63
Road show2022 Srbija i BiH Makedonija, Kosovo, Albanija/ Beogradski Manifest	maj	NTOCG i LTO CG	14 957,33
Turska/ B2B i press konferencija	21.jun	NTO CG i LTO CG	9 058,95
Velika Britanija/ Bird watching“Global Bird Fair“	15.-17.jul	NTO CG,LTO Podgorica, Tivat i Morsko Dobro	3 887,05
Francuska/ IFTM Top Resa 2022 - Pariz	20.-22. septembar	LTO Bar	8 842,86
Srbija/ Mice Forum- Beograd	19. i 20. oktobar	LTO Bar	973,69
Velika Britanija/ World travel market London	07.-09.novembra	NTO CG i LTO CG	9 804,60
Srbija/ Sajam tur.i seoskog turizma Kragujevac	24.-26.novembar	LTO CG	1 205,11
Španija/ sajam kongresne industrije Barselona	29.11.-01.12.2022.g	NTO CG i LTO CG	6 696,12
UKUPNO:			88 993,03

IV Organizovanje manifestacija - posmatrajući strukturu ostvarenih rashoda po aktivnostima zaključuje se da je za **organizovanje raznih manifestacija** u gradu utrošeno 489 hiljada €, od čega je Opština Bar dotirala 162 hiljade, od čega 100 hiljada u 2021 godini, a 62 hiljade u 2022.godini.

Koncert Dina Merlinia koji je trebao biti organizovan u 2021. godini u sklopu Novogodišnjeg hepeninga održan je 2022. godine, što je dovelo do povećanja troškova, a koji su pokriveni od donacija Opštine Bar u iznosu od 100 hiljada eura (primljenih u 2021. godini). Za ovaj koncert u 2022. godini je utrošeno 84,3 hiljade eura.

Uzimajući u obzir planom predviđena sredstva od 304 hiljade eura, 84,3 hiljade eura utrošena za koncert Dina Merlinia nisu predviđena planom za 2022. godinu

TO Bar je primila donacije od Opštine Bar u ukupnom iznosu od 64 hiljade za organizovanje novogodišnjeg hepeninga 2023. i ostalih manifestacija.

Za ovu strukturu troškova planom za 2022. godinu je bilo predviđeno 304 hiljada €. Za manifestaciju „Ribar fest“ – utrošeno je 41,5 hiljada €, zatim za „Barski Novogodišnji hepening“ 144,7 hiljada €, za „Ljeto sa zvijezdam“a 64,2 hiljada €. „Festival grožđa“ 5,1 hiljada €, „Festival agruma“ 3,9 hiljada € . Za brojne manifestacije organizovane u opštini, TO Bar je izdvojila sledeća sredstva kao podršku manifestacijama: „Maslinijada“-10 hiljada €, „Spičansko veče“ 15 hiljada €, „Šušanjska noć“ 11 hiljada €, „Noć Velikog pijeska“ 10 hiljada €, „Festival vina i ukljeva“ 10 hiljada €, „Downhill bike“2 hiljade, „Battle4bar“14 hiljada, „Ipa games“ 2535 hiljada, „Festival čuna“ 1650 eura, „Party bus“ 6500 hiljada, „Proslava dana Državnosti 13. jula“ 15 hiljada, „Balkansko prvenstvo u karateu za kadete“ 4 hiljade „Internacionalni turnir Trofej Bara“ 5 hiljada i dr.

V Troškovi istraživanja i praćenja tržišta su planirana 14 hiljada €, a u toku 2022-e je utrošeno 14,3 hiljade €, što pokazuje da ostvareni troškovi veći su za 2% u odnosu na planirana sredstva, dok su za 159% veći u odnosu na uporednu godinu.

VI Inicijativa, koordinacija, edukacija – planirana sredstva za ovu godinu su 4,9 hiljade €, utrošeno je 1 hiljada eura, dok je u prethodnoj godini utrošeno 1,1 hiljade €.

VII Troškovi poslovanja i tekući troškovi iznose 159,8 hiljada €, u odnosu na prethodnu godinu bilježi se rast od 30%, a u odnosu na planska predviđanja su veći za 65%. Radi se o troškovima: amortizacije, zakupa, struje, ptt, vode, potrošnog kanc.materijala, stručnih usluga, stručne literature, servisnih usluga, osiguranja auta, platnog prometa, kamata itd. Radi boljeg pregleda izdvojimo najznačajnije stavke ovih troškova: 24,7 hiljada € amortizacija, 9,5 hiljada € PTT, 6,8 hiljada € potrošni kancelarijski materijal i materijal za tekuće održavanje osnovnih sredstava, 11,9 hiljada € zakup prostora, 28,8 hiljada € neproizvodne usluge (revizija, računovodstvene usluge, pravne usluge, usluge prevodioca,

konsultanske usluge, usluge programera i troškovi vezani za Ipa projekte), 3,3 hiljade eura troškovi platnog prometa, 14,9 hiljada € elektr. energija, 4,5 hiljada € utrošeno za gorivo, 3,6 hiljada eura za komunalne usluge itd.

VIII Zarade zaposlenih i ostala lična primanja

Tabela 5. Zarade u 2022. godinu

TROŠKOVI ZARADA	UPLATA 100%
<i>Neto zarade</i>	170189
<i>Porez na zarade</i>	8520
<i>Doprinosi</i>	60902
<i>Troškovi naknada za IO</i>	11966
<i>Troškovi naknada za NO</i>	1070
<i>Ostala lična primanja</i>	11115
<i>Troskovi ugovora o djelu, rad u komisiji i sl</i>	7350
UKUPNO:	271112

Plate i ostala lična primanja zaposlenih,

U Turističkoj organizaciji Bar je u 2022. godini bio zaposlen ukupno 43 radnika (10 zaposlenih na neodređeno, 33 na određeno), a u uporednoj godini je bilo zaposleno ukupno 35 radnika. Neto zarade u 2022. godini iznosi **170,1 hiljada €**, dok su neto zarade prethodne godine iznosile **147,9 hiljada**.

Obračun zarada je rađen u skladu sa ekonomskim programom „Europa sad”, te je došlo do smanjenja poreza i doprinosa u korist neto zarade.

Doprinosi iznose **60,9 hiljada €**, dok je porez na zarade i naknade **8,5 hiljada €**.

Primanja članova organa upravljanja, IO i NO iznose **13 hiljada €**.

Ostala lična primanja odnose se na jubilarne nagrade, pomoć zaposlenima i sl.

U odnosu na prethodnu godinu plate i ostala lična primanja zaposlenih i organa upravljanja su manja za 2% za prethodnu godinu, a u odnosu na planska predviđanja 4 % veća.

IX Ostale aktivnosti - Turistička organizacija Bar se u toku godine, a sve u cilju bolje ponude turističkog proizvoda, uključuje u realizaciju mnogih kulturnih i sportskih dešavanja.

X Projekti za poboljšanje uslova boravka turista i podizanje nivoa kvaliteta turističke ponude – Za ove projekte utrošeno je 49,9 hiljada eura što je manje od predviđenih 108,5 hiljada.

2. Stanje sredstava i izvora sredstava

U nastavku teksta dajemo strukturu imovine organizacije i izvora finansiranja navedene imovine na dan 31.12.2022 godine.

Tabela 6. Bilans stanja na dan 31.12.2022. godine

r.b.	OPIS	31.12.2021.	31.12.2022	index
1	2	3	4	5(4:3)
I	AKTIVA	781223	934649	120
1	<i>Stalna imovina</i>	163175	173586	106
2	<i>Obrtna imovina</i>	618048	761063	123
2.1.	<i>Zalihe</i>	15678	15877	101
2.1.	<i>Potraž. od kupaca:bor. taksa,tur.taksa i čl.doprin.</i>	8019	2561	32
2,2	<i>Dugo. potraž.od radnika</i>	-	-	-
2.3.	<i>Gotovina i got.ekvivalenti</i>	594351	742625	125
II	PASIVA	781223	934649	120
1	<i>Kapital</i>	750668	908442	121
2	<i>Dugoročne obaveze</i>			-
3	<i>Kratkoročne obaveze</i>	30555	15450	51
4	<i>Pasivna vremenska razgraničenja</i>	-	10757	-

Vrijednost **aktive** TO Bar, na dan bilansiranja iznosi 934.649 €, a struktura **pasive** govori da kapital čini cca 97 % , što znači da ostatak od 3 % čini tudi kapital.

Stalna imovina se odnosi na vrijednost kancelarijske opreme u poslovnoj zgradi TO Bar i prostorijama i 5 TIB-a (montažni objekti, vozila, namještaj, kompjuteri, štampači, klime i druga oprema).

Vrijednost **obrtnih sredstava** (potraživanja od kupaca, dugoročna potraživanja od zaposlenih i novčana sredstva) je 761,063 €, u odnosu na uporednu godinu su veća za 23 %. Potraživanja su manja za 68% u odnosu na prošlu godinu.

Kratkoročne obaveze su smanjile svoje učešće u strukuri pasive, pa sa iznosom od 15,4 hiljada € čine cca 3 % izvora finansiranja, dok je u prethodnoj godini učešće bilo 4%.

ZAKLJUČAK

U cilju unapređenja turističke ponude i sadržaja, Turistička organizacija Bar je tokom 2022.godine realizovala brojne aktivnosti.

U saradnji sa Nacionalnom turističkom organizacijom Crne Gore i Lokalnim turistickim organizacijama nastupila je na brojnim sajmovima i B2B radinicama gdje je predstavila turističku ponudu barske opštine. U cilju bolje pripreme turističke sezone TO Bar je organizovala Koordinaciono tijelo za pripremu i praćenje iste. Nakon toga posjećeni su brojni hoteli, gazdinstva i vinariji.

Turistička ponuda grada je dopunjena je dodatnim šahovskim stolovima koji su postavljeni na više lokacija, isertani edukativni poligoni za djecu, uljepšani tep ormari sa slikama motiva barske opštine , a u okviru dana planete Zemlje postavljena je klupa u selu Velembusi sa koje se pruza prelijep pogled na grad Bar.

Finansijski i marketinški smo pomogli u organizaciji manifestacija "Sutorman Downhill race", koja promoviše najekstremniji vid biciklizma, novi sportsko rekreativni događaj „Batlee4Bar“, „Ipa games“, „Balkansko prvenstvo u karateu za kadete“. Zatim brojne manifestacije različitog karaktera: „TOP 3 models Montenegro“, „Bar 2k22“, „Sportske igre Mrkojevići“, „Interacionalni trofej Bara“, „Festival čuna“, „Noć tvrđava“ kao i tradicionalne manifestacije „Maslinijada“, „Festival vina i ukljeve“ , „Koštanijada“, „Spičansko veče“ „Šušanjska noć“, „Noć Velikog pjeska“. Tradicionalno su organizovane akcije „Pohod u planine“, „Festival grozđa“ ,dok je po prvi put organizovan „Festival agruma“. Tradicionalna akcija „Najljepši novogodišnji izlog“ sprovedena je po prvi put u novom digitalnom formatu prijave.

Povodom Dana državnosti 21. maja na šetalistu kralja Nikole upriličem je spektakularan koncert Dina Merlini i Senidah kojim je zvanično otpočela turistička sezona u Baru. Koncertom je proslavljen i „13 jul“, dok se tradicionalna manifestacija „Ljeto sa zvjezdama“ ponovo održala nakon dvije godine pauze. U cilju upoznavanja potencijalnih turista sa prirodnim ljepotama i kulturno-istorijskim nasleđem ugostili smo studijske grupe novinara i tuoperatora iz: Poljske, Slovenije, Italije, Francuske, Velike Britanije, Španije, predstavnike međunarodne organizacije Mensa International, filmske producente iz regiona itd.

U saradnji sa opštinom Bar, nastavljena je kampanja „Registruj smještaj“ u cilju informisanja izdavaoca privatnog smještaja o važnosti registracije djelatnosti kao i prijave boravka gostiju. Registrovan i kategorisan smještaj predstavlja sigurnost za goste, konkurentniji je i sigurniji. Takodje je realizovan Javni poziv za projekte kulturne bastine i tom prilikom su dodijeljena finansijska sredstva: NVO „Bubulj“, NVU „Manoveli“ i NVO „Melos“ u iznosu od 9.110 €.

U okviru projekata koje finansira Evropska unija, EMOundergrounds i Wreck4all, održani su brojni sastanci, radionice, okrugli stolovi sa strateškim partnerima i stejkholderima, koncerti, predstave, i realizovane su investije koje su uložene u vrijednu opremu.

Urađen je reprint karte Crne Gore, mape grada, destinacijskog kataloga, a izrađen je katalog Aktivnog odmora, mapa za pješačenje/planinarenje, kao i brošura vinarija. Promovisan je video aktivnog odmora, koji je bio izuzetno zapažen.

U kontinuitetu smo pratili turistički promet, a urađena je i analiza stepena zadovoljstva naših turista tokom jula i avgusta. Potrudili smo se da realizujemo što veći broj aktivnosti koje su bile predviđene Programom rada TO Bar za 2022. godinu.